

Revista electronică de resurse educaționale

**EDUCAȚIE, E-LEARNING ȘI
ÎNVĂȚĂMÂNT MODERN**

**apare lunar pe portalul educațional
expertizasiformare.ro**

Numărul lunii Noiembrie 2020

Revistă electronică de resurse educaționale- “**Educație, E-learning și învățământ modern**”, cu apariție lunară pe **expertizasiformare.ro**

ISSN: 2734-4223 ISSN-L 2734-4223

Publicație editată de SC TRAINING CARIERE SRL
Sediu: Str. Viorica Micle, nr.2, Mun. Pașcani, jud. Iași
Tel: 0748.687.407
Fax: 0232.215.493
CUI: 24881382
Site web: www.trainincariere.ro
Adresă de e-mail: trainingcariere@yahoo.com

Redactor șef: Dr. Ec. Antonela Cristina Sofronia
Coordonator revistă: Dr. Ec.Puiu Petrică Sofronia
Redactor coordonator: Gîrbea Ioana-Diana

Site web: www.expertizasiformare.ro
Adresă de e-mail: expertizasiformare@gmail.com
Tel: 0757.374.345
Fax: 0232.706.733
URL: <https://expertizasiformare.ro/>

Cuprins

ABORDAREA TEXTULUI LITERAR DIN PERSPECTIVA RECUPERĂRII COGNITIVE ȘI ESTETICE.....	5
Profesor de psihopedagogie specială, Agafiței Daniela	5
ABORDAREA CONȚINUTURILOR DIN PERSPECTIVA DEZVOLTĂRII COMPETENȚELOR CHEIE (EXEMPLU DE BUNĂ PRACTICĂ)	8
Prof. înv. Primar Dobrău Otilia Dorina.....	8
ROMÂNIA ÎN SECOLUL XX.....	11
Prof. Doru Nicolae Grădinaru	11
ACTUL DE COMUNICARE- CHEIA SUCCESULUI ÎN PREDAREA UNEI LIMBI STRĂINE	16
Grigore Irina- Elena.....	16
ROLUL ARTELOR VIZUALE ÎN DEZVOLTAREA SIMȚULUI ESTETIC LA ȘCOLARUL MIC	19
Prof. În. Primar GUȚ CORNELIA	19
EMPATIA-TRĂSĂTURĂ A INTELIGENȚEI EMOȚIONALE	21
Ilyés Ibolya.....	21
TRADITIONAL SI MODERN IN GRADINITA	26
Prof. inv. Presc. Leaua Steluta	26
TEORIA CUNOAȘTERILOR PROFESORULUI.....	29
Mihei Andreea-Claudia	29
LUCIAN BLAGA - EXPRESIONISMUL	32
Doinița Mitrică	32
CARTEA PRIETENA MEA	35
Nemeth Camelia	35
ACTIVITĂȚILE OUTDOOR POSIBILITĂȚI ȘI MODALITĂȚI DE ORGANIZARE CU PREȘCOLARII	38
Prof. Nosal Raluca.....	38
STRATEGII DE STIMULARE A MOTIVAȚIEI ELEVILOR.....	41
Prof. Panait Gabriela	41
ROLUL ABILITĂȚILOR PRACTICE ÎN DEZVOLTAREA CREATIVITĂȚII LA ȘCOLARUL MIC	44
Prof. înv. primar Popa Minodora	44
ADAPTĂRI CURRICULARE ÎN DIZABILITATEA VIZUALĂ ASOCIATĂ	47
Pupăză Laura Simona.....	47
METODE ȘI TEHNICI DE EVALUARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL ONLINE	50
Profesor Șerban Daniela.....	50

EDUCAȚIA PRIN JOC CA INSTRUMENT PENTRU DEZVOLTAREA VORBIRII	52
Stoica Maricica	52
FIȘĂ DE LUCRU	54
Prof. învă. primar Tokes Emilia – Emanuela	54
ABORDAREA DE TIP INTERDISCIPLINAR ÎN CICLUL PRIMAR – NECESITATE ȘI PROVOCARE	58
Prof. învă. primar: Voina Maria	58
GREIERAȘUL TALENTAT	61
Zaha Marcela	61
FORMAREA COMPETENȚEI DE A ÎNVĂȚA SĂ ÎNVEȚI PRIN STRATEGII DIDACTICE INTERACTIVE LA BIOLOGIE ȘI CHIMIE ÎN TREAPTA GIMNAZIALĂ	64
Ludmila Zavorotnaia,	64

ABORDAREA TEXTULUI LITERAR DIN PERSPECTIVA RECUPERĂRII COGNITIVE ȘI ESTETICE

Profesor de psihopedagogie specială, Agafiței Daniela

Studiul textelor literare are un loc de frunte între disciplinele școlare. El se impune, în primul rând, prin prezența sa de-a lungul întregii școli cu un volum apreciat de ore. În al doilea rând, statutul lui de obiectiv central al școlii trebuie pus în legătură cu puterea lui de formare, cu marile lui capacități de influențare, pe scurt, prin statutul lui social deosebit. Nicio altă disciplină nu dispune de mijloacele și de posibilitățile de a atinge un asemenea nivel formativ.

Scopul fundamental al studiului textului literar în școală îl constituie formarea la elevi a deprinderilor și obișnuinței de exprimare corectă, clară și nuanțată, în scris și oral, în limba noastră.

În consecință, tot ceea ce se efectuează la clasă, la lecțiile de literatură, gramatică, comunicare, trebuie să fie subordonat acestui scop. Interdependența compartimentelor limbii trebuie să se reflecte în corelarea cunoștințelor de gramatică, ortoepie, fonetică, vocabular și stilistică, pentru a forma la elevi deprinderi temeinice de folosire în bune condiții a celui mai important mijloc de comunicare între oameni.

Totodată, funcțiile literaturii rămân în continuare determinante prin numărul de valori pe care se întemeiază -valoarea artistică a literaturii este o sinteză de semnificații estetice, etice, filosofice, sociale, de cunoaștere. Rolul major al studiului textului literar se datorează orizontului larg pe care îl deschide copiilor și nenumăratele căi prin care influențează formarea lor.

Studiul textului literar este un mijloc de cunoaștere specific, făcând posibil contactul cu realitatea, prin intermediul imaginilor artistice.

Literatura ne ajută să înțelegem sensurile adânci ale vieții, reflectând realitatea cu mijloace specifice, literatura sensibilizează și convinge, emoționează, îi face pe oameni să empatizeze cu scriitorul, în împlinirea țelului subtextual al operei. Literatura are menirea să dezvăluie sentimentele și gândurile oamenilor, farmecul și bucuriile vieții, sugerează soluții existențiale. Ea sensibilizează și conștiința elevilor, strecurându-le idei, sentimente, atitudini.

Textele literare, începând cu poveștile copilăriei, aduc fiecare dintre ele un plus de cunoștințe, lărgind experiența de viață a copilului, ascuțind capacitatea lui de observare și înțelegere a lumii.

Lectura literară le oferă astfel copiilor primele cunoștințe istorice. De Ștefan cel Mare află din Povestea Vrancei, spre exemplu.

Această cunoaștere prin literatură are efect catalizator, adăugându-se cunoașterii afectivității, emoția, ceea ce poate influența recuperarea elevilor cu cerințe educative speciale.

De asemenea, studiul textelor literare realizează cu o mare forță instruirea morală. Lecturile literare acționează asupra sufletului tânăr, orientându-i comportarea, fixându-i reguli de conduită. Din poezii și povestiri elevii primesc ideea curajului, a demnității, a prieteniei. Așa cum spunea Domnul Trandafir- personajul lui Sadoveanu, școala nu face numai aritmetică, ci oferă și cealaltă învățătură, sufletească. Lecturile literare ocupă în educația elevilor un loc dintre cele mai importante.

Nu în ultimul rând, studiul textului literar își are influențele în formarea sentimentului estetic și a culturii estetice. Formarea omului este imposibilă fără perfecționarea sensibilității artistice.

Absența sentimentului estetic este mai mult decât o lipsă. Este chiar o infirmitate.

Așa cum se poate observa, cultura estetică școlară se bazează pe cultura literară, în mare măsură. Înțelegerea poeziei, capacitatea de a interpreta semnificațiile prozei sunt deprinderi pe care lecțiile de literatură le realizează în primul rând. Sensibilitatea la frumos, la armonie, se

obține prin imaginile din doina populară, prin poemele lui Eminescu, prin basme, prin “Amintirile” lui Creangă.

În școală, profesorul trebuie să conducă cu tact pedagogic, sensibilitate artistică și intuiție discuțiile cu elevii în procesul progresiv de adâncire a emoției estetice, încât să-i facă să simtă, să înțeleagă, să trăiască adevărul vieții evocat în textul literar propus pentru studiu.

Textul literar ca valoare reprezintă condensarea unei intense experiențe de viață, a unei înțelepciuni și a unei atitudini morale.

Opera literară îl înalță pe elev, îl modelează spiritual, îi stimulează gândirea. Numai prin crearea în clasă sau în cadrul grupului unui climat afectiv tensional, pot fi descoperite semnificația fundamentală și valorile autentice ale creației literare.

Orice lecție reușită creează plăcere estetică. În cursul lecției, vorbind cu elevii, se poate ajunge la dezvăluirea specificului estetic, a finalității actului creator, la divulgarea secretului particular al fiecărei opere literare, la transmiterea fiorului artistic.

Profesorul trebuie să stimuleze și să sensibilizeze sufletul elevilor, pentru a putea descoperi ei înșiși semnificațiile artei și a trăi emoția estetică.

Studiul textelor literare reprezintă o antologie de artă literară națională și aduce o contribuție substanțială la educarea multilaterală a elevilor.

Care sunt factorii care condiționează eficiența activităților instructiv – educative desfășurate sub îndrumarea profesorului?

Aceștia țin de:

înțelegerea corectă a specificului artistic al obiectului

deplina edificare a scopului și a sarcinilor receptării studiului textelor literare în școală, stăpânirea metodelor și procedeele specifice, validate de practica școlară, cunoașterea formelor de activitate adecvate unei discipline cu profil artistic, cum este studiul textului literar

originalitatea și inventivitatea în folosirea unei tehnologii didactice mereu supusă înnoirilor

Se desprinde, cu claritate, scopul abordării textului literar din perspectiva recuperării cognitive și estetice a elevilor cu dizabilități, care nu este altul decât dezvoltarea gândirii, formarea orizontului intelectual-cultural, cultivarea dragostei față de cultura națională și, în primul rând, formarea gustului artistic.

Nevoia de poveste a copilului

În școala specială procesul de modelare a gustului și simțului estetic nu este doar de lungă durată, ci și foarte complex, în desfășurarea lui concurând factori diverși și o metodică particulară.

Elevilor li se va induce treptat ideea că textul cunoscut la ora de comunicare, este un produs al imaginației, este invenția unei lumi fictive, realizată de scriitor prin limbaj, cu ajutorul unor procedee specifice, el trebuie să capete conștiința că, indiferent de raporturile vii ale operei literare cu realitatea din jurul său, numai o asemenea înțelegere îi va da posibilitatea unei lecturi autentice.

Elevul va afla că, în afară de cunoștințele pe care i le oferă o operă literară, de învățămintele pe care i le sugerează în ordine morală, scopul fundamental al studiului textului literar este trăirea artistică, formarea capacității de a avea emoții estetice, deoarece un om lipsit de capacitatea trăirii artistice, indiferent de cunoștințele sale pozitive, de comportarea sa, nu se poate afirma și exprima deplin în viață, nu se poate integra sau recupera.

Evoluția copilului, în devenirea lui ca cititor de literatură, urmează - cu deosebire lui firești- drumul transformării omului în receptor de artă. Observând mai întâi trăsăturile aparent exterioare ale versificației, elevul va înțelege apoi rostul adevărat al metaforei și va putea privi orizontul simbolului.

În acest fel, vor fi selectate pentru început tipurile de opere: basme, povestiri fantastice, poezii de intensitate lirică, înlăturând elevului tentația de a identifica lumea fictivă cu realitatea.

Elevii, îndrumați de profesor, vor fi ajutați să descopere universul de gânduri și de sentimente al unei opere, lumea creată de scriitor, s-o înțeleagă, să stabilească o punte de legătură între modul lor de a gândi, de a simți și cel oferit de operă, care să ducă la îmbogățirea cunoașterii și a experienței de viață, la înnobilarea sufletească și la formarea caracterului elevilor.

Neavând manuale standard, textele se vor alege în funcție de puterea de înțelegere a elevilor, se va personaliza sistemul de îndrumări, întrebări, exerciții interactive, dramatizări, respingând astfel învățarea mecanică.

Aplicarea metodei teatrului de păpuși în predarea textului literar se poate constitui într-un ghid, o modalitate de lucru cu textul.

Prin această metodă se dirijează observația elevilor, procesele de gândire, se pot sugera anumite puncte de vedere, fără a fi invazivi, se dezvoltă fantezia, sensibilitatea, imaginația și astfel îi introducem pe elevi în intimitatea operei.

Metoda ajută la redescoperirea lumii create de scriitor, la trăirea stărilor sufletești asemenea autorului, poate și ceva în plus.

Sistemul de exerciții impus de această metodă are o arie largă și se referă la structura textului, la încadrarea textului în gen și specie, la modurile de expunere, la personaje, conflicte, comparații, imagini artistice, limbaj poetic, probleme de vocabular, de pronunție, impresii personale- toate acestea pornind de la ideea că un text literar de valoare poate avea mai multe chei de lectură, de interpretare.

Se pot adăuga, în cadrul aplicării acestei metode, ca elemente adjuvante, spuse prin intermediul păpușii, maxime, cugetări, aforisme, ghicitori, proverbe, care constituie un material de lectură pentru elevi, iar elementul ludic nu face altceva decât să potențeze capacitatea de receptare a textului propus pentru studiere. Analiza unui text literar trebuie să cuprindă, în introducere, o informație sumară despre scriitor, căci nu se poate studia un text literar fără a face referiri la cel care l-a creat, la încadrarea scriitorului în timp și epocă, toate acestea în funcție de nivelul de înțelegere al elevului. Urmează lectura integrală sau selectivă, o lectură corectă, expresivă a unui text fiind dovada înțelegerii acestuia.

Concomitent cu lectura explicativă a textului se precizează sensul cuvintelor necunoscute, se fixează în enunțuri și contexte noi, se fac exerciții de expresivitate verbală și corporală, dar și exerciții de dezvoltare și îmbogățire a vocabularului.

Simpla relatare a faptelor literare nu este suficientă pentru educația estetică a elevilor. Profesorul care aplică metoda trebuie să fie un bun sfătuitor al elevilor săi, trebuie să aibă perspicacitate, o temeinică pregătire de specialitate, simț critic și sensibilitate artistică, aceasta permițându-i lejeritate în aplicarea metodelor alternativ integrative în procesul de recuperare al elevilor cu dizabilități.

Împlinirea acestora nu se realizează de la sine. Textul literar, văzut ca un mijlocitor de cunoștințe, ca modelator al sensibilității artistice- este asemenea unui instrument care, pentru a fi folosit, trebuie cunoscut. Începutul oricărei educații prin artă îl constituie formarea unei capacități de receptare a artei care cere, în mod necesar, însușirea unor cunoștințe despre artă.

ABORDAREA CONȚINUTURILOR DIN PERSPECTIVA DEZVOLTĂRII COMPETENȚELOR CHEIE (EXEMPLU DE BUNĂ PRACTICĂ)

Prof. înv. Primar Dobrău Otilia Dorina

În accepțiunea Comisiei Europene, definiția competențelor – cheie este următoarea: „Competențele - cheie reprezintă un pachet transferabil și multifuncțional de cunoștințe, deprinderi (abilități) și atitudini de care au nevoie toți indivizii pentru împlinirea și dezvoltarea personală, pentru incluziune socială și inserție profesională. Acestea trebuie dezvoltate până la finalizarea educației obligatorii și trebuie să acționeze ca un fundament pentru învățarea în continuare, ca parte a învățării pe parcursul întregii vieți”.

Într-o lume globalizată, persoanele au nevoie de o gamă largă de abilități pentru a se adapta și a prospera într-un mediu aflat în rapidă schimbare.

Dezvoltarea competențelor cheie este prioritate în învățământul modern, respectând nevoile de dezvoltare ale subiectului educabil, în fiecare etapă a parcursului școlar.

Cadrul didactic organizează activitatea de învățare astfel încât să existe corelația firească între curriculum, competențele cheie și nivelul de dezvoltare al elevilor.

În exemplul următor, conținutul învățării pentru disciplina Dezvoltare personală este structurat pentru a dezvolta competențele cheie ale școlarului din clasa a II-a.

Demers didactic

Unitatea de învățământ: Școala Gimnazială „Ioan Vlăduțiu” Luduș

Clasa: Clasa a II-a

Discipline vizate: Dezvoltare personală,
Comunicare în limba română,
Matematică și explorarea mediului,
Muzică și mișcare,
Arte vizuale și Abilități practice;

Aria curriculară: Consiliere și dezvoltare

Disciplina: Dezvoltare personală

Unitatea de învățare: Autocunoașterea și stil de viață sănătos
(Autocunoaștere și atitudine pozitivă față de sine și față de ceilalți)

Subiectul: „ Emoții. Sentimente”

Forma de realizare: Activitate integrată

Tipul activității: Fixare și consolidare

Competențe specifice

1. Manifestarea interesului pentru autocunoaștere și a atitudinii pozitive față de sine și față de ceilalți;

1.1. Stabilirea unor asemănări și deosebiri între sine și ceilalți, după criterii simple;

Activități de învățare:

Analizarea unor personaje din povești/ povestiri sau din viața reală, în scopul identificării unor asemănări și deosebiri între sine și acestea;

Resurse de învățare:

1. <https://www.youtube.com/watch?v=hPvQXUC12CM&t=1255s>;
2. <https://ro.wikipedia.org/wiki/Brad>;
3. <https://www.google.com/search?q=brad+confec%C5%A3ionat+din+reviste&tbm;>
4. <https://www.youtube.com/watch?v=hDfM0y1axjY>;

Competențele cheie vizate și activități de învățare propuse:

1.Comunicare în limba maternă (română):

Identificarea de fapte, opinii, emoții în mesaje orale sau scrise, în contexte familiare de comunicare;

Parcursul unui fragment din lectura Bradul-poveste, după Hans Christian Andersen

(„Creșteaîn amurg.”) – lectură independent/ lectură model;

<http://www.agendainvatorului.ro/clasa-a-ii-a/lectura/bradul-poveste--199>.

2.Comunicare în limbi străine:

Intuirea unor concepte în limba străină - Identificarea de informații în limba străină din mesaje orale sau scrise simple, în contexte familiare de comunicare;

Exerciții:

a) Citește litera initial a cuvintelor care denumesc emoții, sentimente și atitudini, din seriile următoare și formează două cuvinte noi:

- frică, iubire, respect;
- teamă, recunoștință, empatie, emoție;

b) Descoperă personajul principal al fragmentului citit și denumește-l în limba engleză prin citirea și pronunțarea corectă a celor două cuvinte formate de tine în exercițiul anterior:
„fir tree”

3.Competențe matematice și de științe:

Explorarea mediului înconjurător în vederea intuirii și înțelegerii unor fenomene, procese și concepte științifice;

Cerință de lucru în grupuri;

a) Aflați informații despre mediul de dezvoltare al bradului.

Cerință de lucru în grupuri;

b) Găsiți și alte informații și curiozități despre brad .

<https://ro.wikipedia.org/wiki/Brad>

4.Competențe digitale:

Utilizarea adecvată a unor funcții și aplicații simple ale dispozitivelor digitale din mediul apropiat, cu ghidaj, asistență sau sprijin din partea adulților;

Activitate colectivă:

a) Vizionați povestea „Bradul”, de după Hans Christian Andersen.

<https://www.youtube.com/watch?v=hPvQXUC12CM&t=1255s>

b) Accesați site-ului indicat pentru informațiile referitoare la brad, care vizează competențele matematice și științifice (la exercițiul anterior);

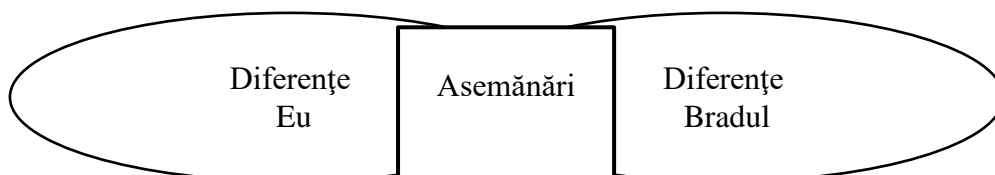
5.,, A învăța să înveți” :

Utilizarea surselor de învățare recomandate de cadrul didactic și identificarea de noi surse și moduri relevante de obținere a informațiilor în raport cu scopurile învățării, sub îndrumarea cadrului didactic

Realizarea unor schițe sau machete pentru o învățare mai facilă;

Exercițiu individual:

a) Completează emoțiile și sentimentele tale din viața de școlar și ale bradului din poveste, în Diagram Venn – Euler.

b) Exemplifică motivele/cauzele care au produs aceste emoții și sentimente.

6.Competențe sociale și civice:

Manifestarea unor deprinderi de comportament moral-civic favorabile integrării în colectivitate;

Formarea unei atitudini civice pentru protecția mediului;

Colaborare în munca în echipă;

Activitate ecologică în echipă: „*Brăduț din reviste*”

a) Protejați și înveseliți brăduții din păduri!

Realizați câte un brad din reviste colectate pentru reciclare .

7.Spirit de inițiativă și antreprenoriat:

Implicarea în activități favorabile unor deprinderi de comportament moral-civic;

a) Joc de rol:

„*Dacă ai fi bradul din poveste, în ce ai vrea să se transforme trunchiul tău, pentru a fi fericit?*”

8.Sensibilizare și exprimare culturală :

Recunoașterea unor elemente definitorii ale contextului cultural local și ale patrimoniului cultural național, european și universal;

Activitate colectivă:

a) Enumerarea obiceiurilor naționale pentru împodobirea Bradului de Crăciun;

b) Audiția cântecului traditional „O, brad frumos!”

(<https://www.youtube.com/watch?v=hDfM0y1axjY>)

c) Audiția cântecului „ O, brad frumos! ”, în limba franceză și în

limba germană.

Consider că această activitate de învățare a fost eficientă, atractivă pentru elevii mei, a contribuit la dezvoltarea competențelor cheie vizate și este un exemplu de bună practică care inspiră pentru a fi completat.

Bibliografie

1. Curriculum pentru învățământul primar, M.E.C.T.S., 2012;
2. Planificare – dezvoltare – personală – clasa – 2 – aramis.pdf;
3. <http://www.agendainvatorului.ro/clasa-a-ii-a/lectura/bradul-poveste--199>;
4. https://www.edums.ro/invprimar/1_OMEN_3.371_12.03.2%20013.pdf - Planuri-cadru de învățământ pentru învățământul primar;
5. <https://www.parintiferschimbare.ro/cele-8-competente-cheie/>
6. <https://formare.educred.ro/course/view.php?id=1103>; Modulul 1. Un nou Curriculum national – conceptualizări necesare;

ROMÂNIA ÎN SECOLUL XX

Prof. Doru Nicolae Grădinaru

NOTĂ DE PREZENTARE

Cursul *România în secolul XX* se adresează elevilor de clasa a VIII-a și are ca scop oferirea unei continuități în studiul istoriei românești, aceștia urmând în anul școlar precedent cursul *Istorie modernă românească*, având ca obiectiv studiul istoriei românești din secolul al XIX-lea până la Primul Război Mondial.

În secolul al XX-lea, România, la fel ca majoritatea statelor, au fost prinse în vârtejul denumit de unii istorici precum Eric Hobsbawm drept *secolul extremelor*. Deși o perioadă relativ scurtă, anii cuprinși între 1918 și 1989 au fost plini de schimbări și transformări din toate punctele de vedere pentru poporul român. Dacă în 1918 românii își vedeau visul împlinit prin înfăptuirea României Mari, în 1940 acest vis s-a spulberat, România revenind la granițele aproape identice cu cele de la 1859, fiind nevoită să facă compromisuri și concesii, până când tradiția noastră democratică a fost distrusă de regimul comunist. Până și regimul comunist a fost unul particular, ideea de național-comunism contrastând puternic ideea de globalizare a revoluției dorite de fondatorii ideologiei. În fine, după jumătate de secol de dictatură comunistă, românii au din nou șansa la democrație, însă, aparent, nu știu ce să facă cu ea.

Cursul *România în secolul XX* are ca obiectiv principal cunoașterea istoriei recente și conștientizarea importanței deosebite pe care o au libertatea, democrația, libera exprimare. Într-o societate împărțită între nostalgici ai comunismului și adversari ai comunismului, cursul *România în secolul XX* are menirea de a oferi o viziune corectă asupra societății românești și a valorilor acesteia.

Argumentele în favoarea unui astfel de studiu sunt numeroase:

- Se adresează elevilor de gimnaziu;
- Formează și dezvoltă gândirea creativă, prin metodele și tehnicile specifice de investigare a faptelor istorice;
- Contribuie la construirea unei vieți de calitate, prin valorile promovate;
- Favorizează fundamentarea unei culturi generale, necesară oricărui cetățean al unei societăți democratice;
- Elevii își pot forma o imagine de ansamblu cu privire la lumea în care trăiesc sub aspect, în primul rând, istoric;
- Tema oferă posibilitatea studiului a numeroase surse prin intermediul mijloacelor audio-video, a tehnologiei moderne;
- Oferă posibilitatea elevilor să conștientizeze mai bine valorile democratice, liberale și naționale.

COMPETENȚE GENERALE

1. Utilizarea eficientă a comunicării și limbajului de specialitate;
2. Exersarea demersurilor și acțiunilor civice democratice;
3. Aplicarea principiilor și metodelor adecvate în abordarea surselor istorice;
4. Folosirea resurselor care susțin învățarea permanentă.

COMPETENȚE SPECIFICE:

Competențe specifice	Activități de învățare
1.1. Utilizarea coordonatelor de timp și spațiu în rezolvarea unor situații-problemă	<ul style="list-style-type: none">• precizarea timpului și a spațiului identificate în texte la prima vedere• realizarea de portofolii individuale/pe echipe care să cuprindă materiale grupate pe coordonate de timp și spațiu, pentru rezolvarea unor situații-problemă• exerciții de localizare pe un suport cartografic dat și descrierea unor elemente observabile (localități, monumente și locuri de comemorare, locuri de bătălii etc.)
1.2 Analizarea faptelor istorice utilizând coordonate spațio-temporale în contexte diferite	<ul style="list-style-type: none">• exerciții de analiză comparativă a faptelor istorice din perspectivă temporală și spațială în contexte diferite de comunicare• realizarea unei investigații asupra unor fapte/ procese istorice, din perspective multiple selectate pe criterii cronologice și spațiale• alcătuirea unor proiecte de grup care să prezinte tema „imaginii celuiilalt” în diferite perioade istorice
2.1. Prezentarea unei teme istorice prin valorificarea informațiilor oferite de diverse surse	<ul style="list-style-type: none">• realizarea de fișe de lectură după diverse surse scrise• elaborarea de referate care să valorifice informații oferite de surse diverse• alcătuirea unor repertorii de surse istorice pentru o anumită temă• realizarea unui discurs pe o temă de istorie pe baza informațiilor oferite de surse
2.2. Argumentarea unei opinii referitoare la un fapt istoric prin utilizarea informațiilor provenite din diferite surse	<ul style="list-style-type: none">• elaborarea unor eseuri tematice argumentative referitoare la un fapt istoric, prin folosirea informațiilor din diferite surse• dezbateri referitoare la un fapt/proces/personaj istoric• exprimarea argumentată a unor opinii, puncte de vedere, convingeri referitoare la un fapt/proces/personaj istoric

<p>3.1. Valorificarea experiențelor istorice oferite de acțiunea personalităților/grupurilor în contexte istorice variate</p>	<ul style="list-style-type: none"> • utilizarea instrumentelor de lucru/informare (exemplu: dicționare, culegeri de documente, enciclopedii, media, memorii etc.) pentru emiterea de judecăți de valoare asupra contribuției personalităților/grupurilor în istorie • realizarea de prezentări care să valorifice experiențele istorice oferite de acțiunea personalităților/grupurilor în contexte variate • realizarea unor dezbateri pe probleme sensibile și controversate
<p>3.2. Realizarea de proiecte care promovează diversitatea socio-culturală</p>	<ul style="list-style-type: none"> • utilizarea instrumentelor de lucru/informare pentru înregistrarea referințelor bibliografice în vederea realizării unor referate • realizarea de investigații în urma unor vizite tematice la diferite obiective de interes pentru înțelegerea diversității socio-culturale la nivel local, regional, național (lăcașe de cult, muzee etc.) • realizarea de prezentări/portofolii individuale sau pe grupe care să conțină fotografii, mărturii etc. care să surprindă diversitatea socio-culturală la nivel local/regional/național • alcătuirea unor proiecte pentru dezvoltarea comunității locale/naționale valorificând diversitatea etnică, religioasă, culturală
<p>4.1. Realizarea unor investigații istorice prin utilizarea resurselor multimedia</p>	<ul style="list-style-type: none"> • alcătuirea unei baze de date digitale (surse, fotografii, înregistrări video și audio) - portofoliu digital - realizarea planului unor investigații/cercetări prin constituirea unui grup de discuții pe o rețea de socializare • realizarea unor reportaje despre acțiuni sau persoane contemporane cu evenimente istorice folosind resurse multimedia

<p>4.2. Inițierea, dezvoltarea și aplicarea de proiecte individuale și de grup valorificând diverse experiențe istorice</p>	<ul style="list-style-type: none"> • realizarea unor fișe de lucru cu privire la activitatea de investigare a resurselor multimedia • elaborarea unor proiecte de istorie familială/locală valorificând resursele oferite de istoria orală • realizarea de activități cu tematică socială prin utilizarea metodelor nonformale
<p>4.3. Adaptarea perspectivelor transdisciplinare în abordarea unor probleme sensibile și controversate în istorie și în viața cotidiană</p>	<ul style="list-style-type: none"> • organizarea unor dezbateri asupra unor situații sensibile care implică stereotipuri și prejudecăți folosind surse diverse • elaborarea unor proiecte transdisciplinare cu privire la un eveniment/proces/personaj istoric folosind informații diverse • realizarea unui afiș/poster cu privire la respectarea drepturilor omului

EVALUAREA:

- La începutul anului școlar se va opta pentru o **evaluare inițială**. În ciuda faptului că opționalul nu s-a studiat în clasele precedente, în cadrul lui vor fi studiate noțiuni precum comunismul în România, monarhia, formarea României Mari, perioada interbelică, noțiuni pe care elevii le-au mai studiat, în trecut, în anul școlar precedent la disciplina Istorie.
- Pe tot parcursul anului școlar se va realiza **evaluarea formativă**.
- La fiecare final de capitol și la fiecare final de semestru se va realiza **evaluarea sumativă**.
- În fiecare oră mixtă vor avea loc **evaluările orale**, cu scopul chestionării elevilor, a punerii în evidență a competențelor deprinse de elevi.
- Ocazional vor avea loc și **evaluări scrise**, de tip extemporal, acestea având un caracter motivațional foarte puternic, deoarece îi va determina pe elevi să învețe constant, nu în salturi.
- La final de semestru, elevii vor fi îndemnați să realizeze un **proiect**, acesta fiind considerat benefic deoarece poate ajuta elevul în a-și dezvolta abilitățile de sinteză, de exprimare a unei opinii, de studiu a unui document istoric, de așezare în pagină a unui text.
- La final de an școlar, elevii vor fi evaluați printr-un **portofoliu**, deoarece acesta va reprezenta tot parcursul elevului la cursul *România în secolul XX*.

SUGESTII METODOLOGICE

Pentru a obține efectul dorit, ținând cont de nivelul de pregătire și de disponibilitatea clasei, trebuie utilizate diverse strategii de predare-învățare, în raport cu obiectivele propuse.

În cadrul opționalului *Politică și Societate în America latină* se vor folosi: expunerea, explicația, descoperirea didactică (independentă, dirijată), brainstorming-ul, studiul de caz, algoritmizarea, exercițiul practic, rezolvarea de probleme.

Ca mijloace de învățământ, pentru a facilita transmiterea de cunoștințe, evaluarea unor achiziții, se vor folosi:

- mijloace de învățământ care cuprind mesaj didactic: suporturi figurative și grafice (planșe iconice, albume fotografice etc.), mijloace tehnice audiovizuale (prezentări powerpoint, filme).
- mijloace de învățământ care favorizează transmiterea informațiilor didactice: calculatoare conectate la Internet.

STRATEGII DIDACTICE FOLOSITE

În cadrul opționalului *România în secolul XX* se vor folosi strategii didactice cât mai atractive. Orele de curs se vor baza pe **expunere directă și conversație**, însă vor include, în mod obligatoriu, strategii didactice precum **demonstrația, problematizarea, conversația euristică, studiul de caz, brainstorming-ul**.

Scopul principal al acestui opțional este acela de a depăși bariera învățământului tradițional în care cadrul didactic se limitează la expunere și dorește să inoveze pe cât posibil actul învățării, concertând atenția pe învățarea în clasă și pe descoperire.

BIBLIOGRAFIE:

1. Bărbulescu Mihai, Deletant Dennis, Papacostea Șerban, Hitchins Keith, Teodor Pompiliu, *Istoria României*, editura Corint;
2. Boia Lucian, *Suveranii României*, editura Humanitas;
3. Cloval P., *Geopolitică și geostrategie – Gândirea politică, spațiul și teritoriul în secolul al XX-lea*, Editura Corint, 2001;
4. Dobrescu Paul, *Geopolitica*, Comunicare.ro, București, 2008;
5. Ionescu E. Mihai, *O istorie trăită: relațiile internaționale 1990-1995*, Editura Mondelin, 1996;
6. Iordache Anastasie, *Criza politică din România și războaiele balcanice 1911-1913*, Editura Paideia, București, 1998;
7. Marin V., *Geopolitica – XXI. Fundamente*, Editura Tipona, Brașov, 2002;
8. Năstase A., *Bătălia pentru viitor*, Editura New Open Media, București, 2000;
9. Nistor Ionuț, „Problema Aromână” în *Raporturile României cu Statele Balcanice (1903-1913)*, Editura Universități „Alexandru Ion Cuza” Iași, Iași, 2009;
10. Scurtu Ioan, Buzatu Gheorghe, *istoria Românilor în secolul XX*, editura Paideia;
11. Scurtu Ioan, *Istoria României în anii 1918-1940*, Editura Didactică și Pedagogică, R.A., București, 1996;
12. Scurtu Ioan, *Monarhia în România*, editura Danubiu;
13. Topor Claudiu - Lucian, *Germania, România și Războaiele Balcanice (1912-1913)*, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, Iași, 2008;
14. Zbucnea Gheorghe, *România și Războaiele Balcanice. 1912-1913. pagini de istorie sud-est europeană*, Editura Albatros, București, 1999.

ACTUL DE COMUNICARE- CHEIA SUCCESULUI ÎN PREDAREA UNEI LIMBI STRĂINE

Grigore Irina- Elena

Acest articol urmărește să redea câteva exemple relevante de tehnici și modalități de predare a limbii engleze ca limbă a doua de studiu, utilizate în actul de predare elevilor atât din ciclul primar școlar, cât și din cel gimnazial, prin intermediul comunicării, respectiv al actului de comunicare.

Actul de predare reprezintă, în esență, un proces de comunicare. Dialogul permanent care se produce în clasă între profesor și elev, fie în mod deliberat (comunicare verbală), fie în mod subînțeles (comunicare nonverbală), face ca predarea, învățarea și evaluarea să funcționeze ca un tot unitar în comunicarea pedagogică.

Este necesară conștientizarea atât a elevilor, cât și a părinților de importanța utilizării limbii engleze, aceasta fiind o condiție a reușitei profesionale, nu doar o normă europeană. Utilizarea limbii engleze ca limba întâi de circulație internațională înlesnește comunicarea și facilitează dobândirea informațiilor. De asemenea, aprofundarea cunoștințelor de limbă engleză sunt necesare pentru o bună desfășurare a lecțiilor sau a comunicării în afara școlii.

În ceea ce îi privește pe elevii din ciclul primar, predarea limbii engleze trebuie să aibe ca scop principal redirectionarea elevilor spre aprofundarea și asimilarea cunoștințelor de limbă engleză într-un manieră atractivă și creativă. Noțiunile de bază ale limbii engleze sunt receptate cel mai bine de către elevi în clasele primare, când aceștia au o capacitate ridicată de înmagazinare a informației și o dorință de a studia și de a descoperi cât mai multe lucruri utile în vederea formării limbajului și a deprinderii de comunicare în limba engleză.

Așa cum domnul profesor Cristea Sorin afirmă în lucrarea dânsului intitulată „Studii de pedagogie generală”, procesul de învățământ reprezintă „principalul subsistem al sistemului de învățământ, în cadrul căruia are loc activitatea de instruire organizată conform obiectivelor educației care orientează formarea- dezvoltarea personalității elevului-studentului”^[1]. Cu alte cuvinte, procesul instructiv- educativ al oricărei materii școlare, inclusiv al limbii engleze, însumează o varietate de metode de predare în vederea obținerii unui rezultat final pozitiv și a valorificării cunoștințelor, în conformitate cu competențele și obiectivele specifice vizate și incluse în programele școlare.

O metodă eficientă de predare a limbii engleze elevilor din clasele primare este Metoda răspunsului fizic total, “The Total Physical Response Method”^[2]. Această metoda introdusă de J. Asher acordă o foarte mare importanță dezvoltării capacității de receptare a mesajului oral. Metoda are ca scop reducerea stresului în învățarea unei limbi străine în vederea creării unui atmosfere plăcute, propice învățării. Partea inițială a lecției constă în modelare, profesorul dând comenzi, realizând acțiuni împreună cu elevii. În a doua fază a lecției elevii demonstrează că au înțeles comenzile. În etapa inițială profesorul vorbește și elevii răspund nonverbal; mai târziu rolurile se schimbă. Limba maternă este folosită doar la început, profesorul fiind coordonatorul elevilor, elevii fiind imitatorii acestuia. Elevii vor vorbi atunci când simt că sunt pregătiți. Profesorul este tolerant cu potențialele greșeli ale elevilor. Evaluarea constă în verificarea înțelegerii prin realizarea unor activități. Am utilizat această metodă în special la clasele pregătitoare și primare, respectiv la clasa a IV-a, în predarea timpului verbal Present Continuu. Tehnica de lucru cu elevii a fost una interactivă, elevii fiind implicați în totalitate în realizarea procesului educativ. Elevii au jucat mima, încercând să ghicească activitatea mimată, au pus întrebări în limba engleză folosind verbele la timpul Present Continuu:

e.g. *Are you ironing?* (tr. rom. “Calci rufe?”)

Are you tidying the bedroom? (tr. rom. “Faci ordine în dormitor?”)

Una dintre metodele de predare a limbii engleze prin care se exersează noțiunile de limbă dobândite este Metoda “Cubul” („The Cube Method”). Această metodă este una dintre metodele de învățare prin cooperare care poate fi adaptată și folosită la grupele pregătitoare, primare sau gimnaziale. Metoda este folosită în cazul în care se dorește explorarea unui subiect sau a unei teme, din mai multe perspective. Am folosit această metodă când am discutat la clasa a IV-a despre gusturi, „likes and dislikes”, cu referire la alimente, vestimentație, culori, jocuri, hobby-uri, activități în timpul liber șamd.

O altă tehnică eficientă de exersare a abilității de comunicare și a acurateții în exprimare este cea prin care elevii își descoperă unii altora preferințele. Elevii își pun întrebări în limba engleză iar răspunsurile căpătate le cuprind într-un tabel. Acest tip de joc se numește “Find someone who...” (“Găsește pe cineva care...”)

FIND SOMEONE WHO...

...has green eyes	...likes blueberries	...plays videogames	...wants to become a policeman	...plays an instrument	... likes to draw paint
...goes to the cinema	...likes reading fairytales	...has a dog	...rides the bicycle	...watches comedies on TV	...has a parrot as a pet
...has little brothers/sisters	...wears colorful T-shirts	...listens to pop music	...likes motorbikes	...knows how to swim	...plays football

Table 1.

GĂSEȘTE PE CINEVA CARE...

... are ochi verzi	...îi plac afinele	... se joacă pe calculator	...vrea să devină polițist/polițistă	...cântă la un instrument	...îi place să picteze/deseneze
...merge la cinema	...îi place să citească basme	...are un câine ca animal de companie	...știe să meargă pe bicicletă	...se uită la comedii la televizor	... are un papaga ca animal de companie
...are frați/surori mai amari	...poartă tricouri colorate	...ascultă muzică pop	...îi plac motocicletele	...știe să înoate	...joacă fotbal

Tabel 2.

Am folosit această tehnică la clasele gimnaziale în timpul orelor de engleză. Din informațiile căpătate în table, elevii au putut construi propoziții și fraze în limba engleză, propoziții afirmative, negative, interogative și condiționale.

În decursul anilor de predare a limbii engleze elevilor din clasele primare am remarcat cum abilitățile lor de pronunție, comunicare și memorare a mesajului audiat se dezvoltă prin cântece, poezii și rime scurte. Aceste rime pot cuprinde un vocabular variat și adaptat topicului lecției de predare. Spre exemplu, la vârsta primară elevii înțeleg schimbările care survin în jurul lor, cum ar fi trecerea anotimpurilor. Rimele ce cuprind vocabularul unui specific anotimp se pot memora cu ușurință iar cuvintele pot fi folosite în propoziții și conversații:

*Stand up!
Look around!
Touch your nose!
Turn around!
Let's jump high!
Eyes on the sky!
I see a little mouse
And birds in their house!
Colorful trees
and lots of bees!*

În calitate de profesori, putem susține faptul că predarea unei limbi străine trebuie să integreze obiectivul principal al fiecărei lecții- receptarea mesajelor orale/scrise, lectura și redactarea de texte în limba predată. În ceea ce privește predarea limbii engleze, organizarea atentă și eficientă a informației înglobată în procesul instructiv- educativ trebuie adaptată astfel încât să se poate aplica și practica prin metode interactive didactice, în vederea dezvoltării, acumulării temeinice și gradate ale abilităților de comunicare în limba engleză.

Prin urmare, este esențial ca activitățile proiectate să-i plaseze pe elevi în situații de comunicare similare celor din viața reală, stimulându-le astfel încrederea de sine și dorința de a interacționa verbal cu cei din jur.

Bibliografie

¹ Sorin Cristea. *Studii de pedagogie generală*, EDP, București, 2004, p. 38

¹ Harmer. J. *The Practice of English Language Teaching*. London: Longman, 2004, p.85

ROLUL ARTELOR VIZUALE ÎN DEZVOLTAREA SIMȚULUI ESTETIC LA ȘCOLARUL MIC

Prof. Înv. Primar GUȚ CORNELIA

„Desenul să fie studiat pentru dezvoltarea sentimentului frumos și să nu devină o meserie!”
Aristotel (384-322 î.e.n.)

Printre modalitățile de realizarea educației estetice, putem releva educația literară, muzicală, plastică, coregrafică; toate acestea pot fi realizate atât în cadre formale de educație, cât și nonformale și informale. Ca forme de realizare în școală a acestui tip de instruire, reținem lecțiile la toate disciplinele de profil (literatură, desen, muzică) precum și exploatarea valențelor emoțional-estetice al tuturor lecțiilor predate la celelalte discipline școlare.

Aptitudinile artistice se dezvoltă prin exersare. Formarea lor nu se poate face independent și izolat de celelalte componente ale personalității. Limbajul artelor plastice bazat pe formă și culoare încumbă valențe proprii în vederea declanșării trăirilor estetice. Linia, culoarea și forma imprimă imaginii plastice un specific aparte.

În procesul de predare-învățare, culorile influențează pozitiv percepția, atenția și memoria, sporind gradul de înțelegere și asimilare. Utilizarea unui câmp cromatic variat sporește randamentul activității intelectuale și influențează conduita umană prin declanșarea de trăiri afective pozitive. Studiindu-se influența culorilor asupra proceselor psihologice s-a constatat că elevii care studiază materiale didactice cu vizualizare cromatică obțin performanțe superioare celor care studiază pe materiale cu vizualizări acromatice.

Avem menirea ca pe lângă înzestrarea copiilor cu noțiunile și cunoștințele fundamentale ale științei, să facem înțelese mesajele artistice, să „cultivăm spiritul”, gustul, simțul estetic. Astfel, vom folosi fiecare prilej din activitatea didactică pentru a reliefa frumosul, dar ora de educație plastică rămâne cadrul în care se pot dobândi sistematic și pot fi făcute înțelese noțiunile limbajului specific.

Experiența estetică a elevului nu se acumulează numai în școală. Mediul informal abundă în stimuli estetici care, integrați de către profesori în cadrul lecțiilor, se pot constitui într-o bază de susținere și de realizare a educației estetice. Instruirea prin științe și formarea estetică prin arte sunt activități complementare care se stimulează reciproc.

Artele vizuale constituie principala modalitate prin care se înfăptuiește relația estetică dintre copil și realitate. Valențele formative ale artei rezultă tocmai din multiplele posibilități pe care le include mesajul artistic.

Mesajul artistic poate fi descoperit prin activități variate desfășurate în cadrul orelor de arte plastice, dar și alte activități menite să le îmbogățească elevilor cunoștințele despre artă și care să contribuie la dezvoltarea gustului estetic, a gustului pentru frumos.

Printre aceste activități putem aminti:

- vizitarea unor muzee, galerii de artă, expoziții de artă;
- organizarea unor concursuri cu întrebări din domeniul artei;
- decorarea holurilor școlii cu afișe reprezentând artiști români și străini și imagini cu operele lor;
- participarea la o întâlnire cu un artist plastic;
- vizionarea unor documentare despre artă;
- organizarea unei expoziții cu cele mai reprezentative lucrări realizate de către elevii școlii la orele de Arte vizuale .

În cadrul orelor de arte, după ce elevii se familiarizează cu materialele și instrumentele de lucru, învață modul de utilizare al acestora și tehnici variate de muncă. Treptat dobândesc cunoștințe necesare din domeniul artelor:

- culori/nonculori;
- culori primare/binare;
- culori calde/reci;
- tonuri/nuanțe;
- forme spontane, plastice;
- spațiu plastic;
- punctul și linia ca elemente plastice;
- centrul de interes;
- compoziții libere și tematice.

Educația estetică nu vine să limiteze sau să afecteze libertatea alegerii sau aderării la frumosul autentic. Dimpotrivă, prin intermediul ei, se pregătește terenul întâlnirii cu valoarea, ce deschide un evantai de alegeri, opțiuni, asimilări.

Temeiul educației estetice rezidă tocmai în acest proces de comunicare între „obiectul estetic și subiectul care receptează. Finalitatea pedagogică a comunicării este dată de valoarea estetică cu care este înzestrat acest „obiect”.

În esență educația estetică urmărește pregătirea elevului pentru actul de valorificare (receptare, asimilare) și cel de creare a valorilor estetice. Chiar dacă nu există coordonare sau un acord axiologic între ceea ce se desfășoară în școală și ceea ce se întâmplă în afara ei, cadrul didactic rămâne în continuare, factorul principal, care va integra experiențele variate ale elevilor, corelându-le și interpretându-le împreună cu ei, respectând standardele .

Să vedem copilul din fața noastră ca fiind pânza de șevalet, iar metodele și mijloacele noastre de lucru ca fiind culorile și pensulele. Doar dacă atunci când “lucrăm” punem și suflet vom avea în fața noastră ceea ce ne-am dorit: adevărate”opere de artă”, căci ”Poți să ai talent, dacă nu lucrezi e degeaba. Mâna trebuie să-ți umble. Și poți să desenezi bine, să ai culoare cât de frumoasă, dacă nu pui simțire nu iese nimic

„Noi artiștii privim cu ochiul, dar lucrăm cu sufletul.” spunea marele artist Ștefan Luchian.

BIBLIOGRAFIE

- Maria Calcii, Stela Cemortan. ' Dezvoltarea creativitatii la prescolari'. Chisinau Universitas 2001.
- Curriculum-ul educatiei copiilor in institutiile prescolare , p.110-115.
- Ilieoia , Maria ,Metodica predarii desenului la clasele I-IV , E.D.P.,Bucuresti , 1981
- Garboveanu ,Maria , Desenul si culoarea – activitate ludica , in Copilul si jocul , Bucuresti,1975 ,E.D.P.

EMPATIA-TRĂSĂTURĂ A INTELIGENȚEI EMOȚIONALE

Ilyés Ibolya

profesor pentru învățământ primar și preșcolar

Empatia este una dintre dimensiunile semnificative ale inteligenței emoționale. S.Marcus (1997) o definește ca fiind „un fenomen psihic de retrăire a stărilor, gândurilor și acțiunilor celuilalt, dobândit prin transpunerea psihologică a eului într-un model obiectiv de comportament uman, permițând înțelegerea modului în care celălalt interpretează lumea”. Empatia se construiește pe deschiderea spre sentimentele celorlalți, pe abilitatea de a descifra informațiile provenite prin canalele nonverbale, în condițiile în care comunicarea nonverbală reprezintă cel puțin 60 % în cadrul comunicării interumane, iar cuvintele exprimă relativ puțin din sentimentele, emoțiile, trăirile afective ale locutorilor. Empatia se bazează pe capacitatea de a descifra informațiile de tip nonverbal: tonul vocii, mimica, gesturile, mișcările persoanei, metalimbajul. Adevărul în privința emoțiilor stă mai mult în „cum” spune persoana, decât în „ceea ce” spune, mai ales în situațiile în care există neconcordanțe sau chiar contradicții între latura verbală și cea nonverbală a comunicării. Ca dimensiune a inteligenței emoționale, empatia se manifestă în special sub forma unei trăsături de personalitate. Rolul empatiei în cunoașterea interpersonală este cel puțin la fel de important ca și cel al factorilor intelectuali și se manifestă printr-un stil apreciativ.

Persoanele cu un nivel înalt al empatiei îmbină experiența afectivă bogată și nuanțată cu flexibilitatea în planul cognitiv, prin utilizarea și aplicarea unor criterii apreciative diverse adaptate situației, având un coeficient sporit de inteligență socială. Inventat inițial de Edward Lee Thorndike, termenul de inteligență socială se referă la abilitatea individului de a se angaja în interacțiuni sociale cu un caracter adaptativ. Joy Paul Guilford definește inteligența socială ca reprezentând abilitatea de cunoaștere a comportamentului altor indivizi (capacitate de intuire, înțelegere a gândurilor, motivațiilor, sentimentelor și a intențiilor celuilalt pe baza experienței acumulate în urma interacțiunii sociale), de acceptare/relaționare la comportamentul altor persoane (abilitatea de a stabili și menține cu ușurința relații sociale, dar și de a găsi soluții în menținerea relațiilor interpersonale) și de a se adapta bine în funcție de situații sau așteptări (abilitatea de a prevedea și a reacționa în mod flexibil în orice situație socială).

Conținutul inteligenței sociale a unui individ este definită de :

- înțelegerea profundă a gândurilor, sentimentelor și intențiilor celorlalți;
- capacitatea de relaționare cu ceilalți, deținerea unor cunoștințe solide legate de legile și normele relațiilor interumane ;
- capacitatea de acceptare a punctului de vedere al altora ;
- adaptarea perfectă la noi situații sociale ;
- cordialitatea și afecțiunea în relațiile cu ceilalți;
- deschiderea, în cadrul relațiilor cu ceilalți, spre noi experiențe, idei și valori.

K.Albrecht a elaborat un simplu , dar detaliat model pentru descrierea, evaluarea și dezvoltarea inteligenței sociale. El numește cele 5 dimensiuni chiar definiția inteligenței sociale și un adevărat instrument de diagnosticare a acesteia, la care el se referă cu acronimul S.P.A.C.E. Cele cinci dimensiuni ale inteligenței sociale sunt:

1. Conștiința situațională (Situational Awareness-S) - "radar social" sau abilitatea de a studia situațiile și de a interpreta comportamentul oamenilor.

2. Prezența (Presence-P) - “ținuta” sau întreaga colecție de semnale pe care ceilalți le procesează într-o impresie evaluatoare a unei persoane.

3. Autenticitatea (Authenticity-A) - radarele sociale ale altora asupra comportamentului nostru.

4. Claritatea (Clarity-C)- capacitatea noastră de a-i face pe alții să coopereze cu noi.

5. Empatia (Empathy-E)- empatia împărțită între două persoane, ca stare a legăturilor cu altă persoană care să creeze bazele pentru o interacție pozitivă și cooperare.

Daniel Goleman grupează elementele inteligenței sociale în două mari categorii:

1. Conștiința socială- acoperă un spectru larg, care merge de la sesizarea instantanee a stării interioare a celuilalt până la înțelegerea sentimentelor și gândurilor acestuia.

2. Dezinvoltura socială-se construiește pe conștiința socială pentru a da naștere la interacțiuni eficiente și fără probleme.

Conștiința socială include:

- Empatia primară (sentimentele împărtășite cu ceilalți);
- Rezonanța emoțională (a asculta cu receptivitate maximă);
- Precizia empatică (înțelegerea gândurilor, sentimentelor, intențiilor celorlalți);
- Cognația socială (a ști cum funcționează lumea socială).

Dezinvoltura socială include:

- Sincronia (interacționarea fără probleme la nivel nonverbal);
- Imaginea de sine (prezentarea eficientă a propriei persoane);
- Influența (modelarea rezultatului interacțiunilor sociale);
- Preocuparea (luarea în calcul a nevoilor celorlalți și acționarea în consecință).

Pentru a reuși în viață, Goleman consideră că fiecare dintre noi ar trebui să învețe și să exerseze principalele dimensiuni ale inteligenței emoționale:

- Conștiința propriilor emoții:
 - să fii capabil să le recunoști și să le numești;
 - să fii în stare să recunoști cauza lor;
 - să recunoști diferențele dintre sentimente și acțiuni;
- Controlul emoțiilor:
 - să fii în stare să-ți stăpânești furia și frustrările;
 - să fii în stare să-ți exprimi furia natural, potrivit, într-o manieră neagresivă;
 - să fii în stare să nu te autodistrugi, să te respecti, să poți să ai sentimente pozitive față de tine, de școală, de familie;
 - să-ți poți manipula stresul;
 - să ai capacitatea de a scăpa de singurătate și de anxietatea socială;
- Motivarea personală (exploatarea emoțiilor în mod constructiv):
 - să fii mai responsabil;
 - să fii capabil să te concentrezi asupra unei sarcini și să îți menții atenția asupra ei;
 - să fii mai puțin impulsiv și mai puțin autocontrolat;
 - să-ți îmbunătățești scorurile la testele de creație;
- Empatia:
 - să fii în stare să privești din perspectiva celuilalt;
 - să înveți să îi ascuți pe ceilalți;
 - să îți îmbunătățești empatia și sensibilitatea la sentimentele celorlalți;
- Dirijarea relațiilor interpersonale:
 - să-ți dezvolți abilitățile de a analiza și înțelege relațiile interpersonale;
 - să poți rezolva conflictele și să negociezi neînțelegerile;
 - să soluționezi problemele din relațiile interpersonale;
 - să fii mai deschis (asertiv, pozitiv) și abil în comunicare;
 - să fii mai popular și deschis, prietenos, implicat în mod echilibrat;
 - să fii prosocial și să te integrezi armonios în grup;
 - să fii mai implicat și mai plin de tact;
 - să fii mai cooperant, participant, serviabil, participant, de nădejde, îndatoritor;

-să fii mai democratic în relațiile de afaceri, în modul de a te purta cu alții, în modul de a-i trata pe ceilalți.

Copiii nu au dezvoltate suficient abilitățile de a-și controla și exprima emoțiile în diferite situații. Ei nu reușesc să își clarifice propriile trăiri, se simt copleșiți de ele, ceea ce se manifestă în comportamentul lor prin izolare sau agresivitate. În aceste condiții, copiii suferă și devin mai nesiguri de forțele proprii. Copilul își construiește părerea despre sine în funcție de părerile pe care i le oferă persoanele pe care le consideră importante: părinți, bunici, profesori, prieteni. Toți aceștia sunt oglinda în care el se vede. Cunoscând aceste caracteristici ale elevilor, profesorii le pot dezvolta elevilor lor competențele, formându-le în același timp o gândire empatică, componentă a inteligenței emoționale. Unii copii simt lipsa sprijinului emoțional din partea familiei, trăiesc emoții neplăcute de tristețe, nesiguranță, anxietate. Aceste trăiri îi frământă și le fac viața și mai dificilă. Consecințele pe termen lung ale emoțiilor negative, cauzate de lipsa afectivității și atenției din partea familiei pot duce la: stres, scăderea reușitei școlare, dezamăgire în relațiile cu oamenii, agresivitate față de colegi, lipsa de respect pentru părinți și alți adulți. Depășirea acestor trăiri emoționale negative necesită din partea cadrelor didactice competența de a empatiza cu elevii.

Emoția este o reacție a omului față de ceva sau cineva. Cercetările sociale demonstrează că succesul în viață nu se datorează doar capacităților intelectuale ale persoanei. Inteligența emoțională este cea care ajută în toate sferele vieții. Aceasta ne ajută să stabilim și să menținem relații interpersonale, să depășim diferite dificultăți emoționale, să reacționăm adecvat în situații noi, neprevăzute sau stresante.

A avea abilități de inteligență emoțională înseamnă:

- dirijarea conștientă, prin voință, a emoțiilor proprii;
- evitarea „revărsării” emoțiilor și, prin aceasta, eclipsarea capacităților mentale;
- identificarea / acceptarea emoțiilor proprii și ale altor persoane;
- manifestarea empatiei și înțelegerea punctelor de vedere ale celorlalți;
- primirea și oferirea de afecțiune;
- concentrarea asupra părților pozitive ale vieții.

Abilitatea de a ne controla emoțiile ne ajută să facem față celor mai diverse situații dificile de viață: eșecuri, dezamăgiri, conflicte, pierderi, riscuri, presiuni din partea altor persoane sau a circumstanțelor, stres. Modul în care acționează oamenii este influențat de ceea ce ei gândesc și simt. Atunci când ne putem stăpâni emoțiile, gândim limpede și suntem mai îndrăzneți, mai eficienți, mai hotărâți. Iar controlul asupra emoțiilor este imposibil fără conștientizarea și acceptarea lor. Adulților din preajma copiilor le revine un rol foarte important în consolidarea încrederii de sine a acestora, sentiment care îi va face să se descurce mai ușor. Desigur, nu poți proteja întotdeauna copilul de experiențe neplăcute. Totuși, îl poți ajuta să își înțeleagă trăirile, să se simtă mai sigur de sine, oferindu-i susținere și încurajare. În acest mod, copilul va depăși mai ușor dificultățile și va învăța din toate experiențele sale. Copilăria este o perioadă crucială pentru dezvoltarea, consolidarea stimei de sine, deoarece este momentul în care fiecare om trebuie să-și găsească identitatea („Cine sunt eu?”), să se cunoască și să cântărească tot ceea ce descoperă în interiorul său („Care este valoarea mea?”). Părinții și profesorii pot să ajute copiii să-și formeze abilități de interrelaționare și empatică. Aceasta este strategia durabilă prin care pot fi prevenite mai multe probleme ce apar: abandonul școlar, dificultățile de învățare, delincvența, etc. Există o legătură clară între stima de sine și alegerile pe care oamenii le fac în viață. Copiii care se simt neglijați au sentimentul că lipsește ceva important din viața lor. Pe măsură ce cresc, ei încearcă diferite modalități de a umple golul, de multe ori acestea însemnând comportamente de risc. Copiii care știu că sunt iubiți, indiferent de situație, care se simt susținuți și respectați, au o stimă de sine mai mare și nu recurg la comportamente dăunătoare, făcând alegeri mai reușite. O persoană care se respectă pe sine nu

întreprinde de bunăvoie nimic ce i-ar putea afecta negativ viața. În activitatea didactică empatia capătă valențe aptitudinale, devenind o însușire sine qua non / fără de care nu se poate obține eficiență maximă în profesie. Experiența la catedră ne relevă funcția specială pe care o capătă conduita empatică în relația profesor-elev: ca premisă în optimizarea relației profesor - elev și ca o condiție a unei comunicări eficiente. Putem stabili o relație bună cu elevul dacă el se va simți apreciat și înțeles, dacă va simți că este ascultat, că ne interesează universul lui personal, că îi respectăm intimitatea. Fiind conștienți de presiunile la care îl supune mediul școlar, familia și societatea, putem deveni mult mai înțelegători față de copil și vom reuși să înțelegem comportamentele lui, chiar să le anticipăm și modelăm.

Avem succes și evităm impunerea unor viziuni proprii altor persoane sau implicarea excesivă într-o relație, ceea ce poate fi dăunător, dacă avem în vedere aspecte ca:

-Valorile personale: care sunt concepțiile proprii despre societate și problemele acesteia? Implicarea în activitatea de susținere a copiilor este în concordanță cu valorile pe care le avem?

-Motivația de a lucra cu elevii care necesită sprijin: vrem să contribuim la integrarea copiilor în școală și în societate? Dorim să ajutăm la crearea unui mediu prietenos pentru aceștia?

-Rolurile pe care le implică activitatea de sprijinire a copiilor:

-Motivația și acțiunile în calitate de profesor corespund nevoilor pe care le au copiii? Suntem pregătiți să facem față sarcinilor pe care le avem? Felul în care influențăm copiii se încadrează în limita acestor responsabilități? Cum procedăm în situațiile în care am putea depăși această limită? Conștientizăm că va trebui să ne dezvoltăm (perfecționăm) anumite abilități cu scopul de a fi o persoană resursă pentru copiii care au nevoie de ajutor?

-Evitarea relațiilor de dependență:

-Suntem capabili să limităm, când este necesar, implicarea în viața copiilor? Suntem implicați emoțional în măsură potrivită, fără exagerări? Știm la cine putem apela pentru ajutor sau sprijin? (membrii familiei, colegii de școală sau de la locul de muncă, prietenii, profesorii, autoritățile publice, reprezentanți ai organizațiilor neguvernamentale etc)

-Împărtășire a punctelor de vedere, schimb de idei

-Experiența și opiniile altor persoane asupra unor situații ne pot fi de folos.

-Transmiterea de informații

Este foarte util să avem cât mai multe informații referitoare la subiectul care ne interesează, în special, dacă este vorba despre o dificultate. Această informație poate fi obținută nu doar de la experți, ci și de la colegi, familie sau diferiți cunoscuți.

Abilități și roluri pentru asigurarea succesului:

- identificarea nevoilor copiilor
- comunicarea permanentă și deschisă cu copiii
- cunoașterea dorințelor și intereselor copiilor
- cunoașterea cercului de prieteni ai copiilor
- tratarea tuturor copiilor în mod egal
- implicarea copiilor în jocuri și activități de interrelaționare și socializare;
- observarea comportamentului și a schimbărilor psihologice.

Pentru a avea un climat educațional sănătos, care să favorizeze o dezvoltare emoțională corespunzătoare, copiii au nevoie de:

- susținere emoțională;
- să fie ascultați și înțeleși;
- abordare individuală;
- sfaturi;
- încredere în adulți (profesori, părinți);
- dezvoltarea simțului responsabilității;

- motivare pentru studiu;
- stimă de sine / apreciere adecvată;
- relații interpersonale pozitive,ș.a.

Elevii lipsiți de afecțiunea și grija familiilor se vor simți împliniți doar atunci când cadrele didactice vor avea dorința și pregătirea pentru a diminua posibilele consecințe negative asupra copiilor. Pentru aceasta, atitudinea empatică a profesorului este imperios necesară.

Relațiile interpersonale sunt legături psihologice, conștiente și directe dintre oameni. Oamenii aflați într-o relație își dau seama de însușirile personale ale celuilalt, își orientează o parte din trăiri spre celălalt și comunică unul cu altul.

Pentru a construi relații pozitive cu un copil/elev , indiferent de situația lui familială, este necesar ca adultul să:

- înțeleagă nevoile lui;
- îl ajute să facă față stresului;
- îi susțină autonomia, independența;
- îl ajute în inițiativele sale;
- aprecieze eforturile pe care le face și succesele pe care le obține.

Supravegherea democratică oferă elevului spațiul necesar ca să-și dezvolte personalitatea și independența. La rândul său, el apreciază eforturile adulților de a-i respecta nevoia de afirmare. Aceasta face ca relațiile dintre ei să fie pozitive. Raporturile bazate pe căldură afectivă și disciplină sunt favorabile pentru personalitatea copilului.

În opinia psihologilor, comportamentele indezirabile, inclusiv ale copiilor și adolescenților, își au sursa într-un sentiment de neîmplinire. Pentru ca un copil să traverseze cu succes toate etapele în dezvoltarea sa, este esențial ca adulții să-l susțină în formarea diferitelor abilități și competențe. Cu cât copilul este mai bine „pregătit” să treacă spre următoarea etapă de vârstă, cu atât el se descurcă mai bine cu sarcinile și responsabilitățile pe care le implică această etapă. În cazul copiilor neglijăți de familie, rolul profesorilor în acest proces de pregătire devine mai important. Un profesor va trebui să fie la fel de empatic și să se transpună în psihologia elevului. Firește, transpunerea în psihologia elevului nu trebuie să atingă limitele unei extreme identificări. Empatia în acest caz trebuie să exprime o reacție atitudinală (intelectual - afectivă) în care dragostea față de copil să fie subordonată nevoii de a-l înțelege și ajuta.

Bibliografie

1. Karl, ALBRECHT – Social Intelligence – The New Science of Success, published by Jossey – Bass, San Francisco, California, 2006
2. Daniel GOLEMAN – Inteligența emoțională, Editura Curtea Veche, București, 2001
3. Mihaela ROCO-Creativitate și inteligență emoțională, Editura Polirom, Iași, 2004

TRADITIONAL SI MODERN IN GRADINITA

Prof. inv. Presc. Leaua Steluta

Educația timpurie (0-6 ani), este format din nivelul antepreșcolar, (0-3 ani), care se poate desfășura în creșe, grădinițe, centre de zi de stat sau private după aceleași conținut educativ și după aceleași standarde naționale, și învățământul preșcolar (3-6 ani) care cuprinde grupa mică, mijlocie și grupa mare, se desfășoară în grădiniță sau în școli de stat sau private, după același curriculum și respectând aceleași standarde naționale.

Copiii sunt organizați pe grupe de vârstă omogene, dar nu este exclusă constituirea unor grupe eterogene. Educația copiilor preșcolari reprezintă una dintre cele mai importante etape a educației pentru tot parcursul vieții. Învățământul preșcolar urmărește abordarea integrală a copilului și educației sale, nediscriminarea educației, implicarea familiei și a comunității în educația lui.

Una dintre „achizițiile” moderne a învățământului preșcolar o reprezintă introducerea activităților opționale în planul cadru de învățământ, reprezentând o trecere de la învățământul tradițional centrat pe cadru didactic și pe materia de învățat spre un învățământ centrat pe copil cu aspirațiile, interesele și posibilitățile sale.

Învățământul preșcolar pune bază pe colaborarea grădiniță, familie, școală, comunitatea locală. O metodă eficientă pentru realizarea acestei legături o reprezintă realizarea unor proiecte de parteneriat educaționale, proiecte unde se evidențiază obiectivele urmărite, scopul, țelul. Cu sprijinul acestor parteneri se poate realiza îmbogățirea și modernizarea bazei materiale a grădiniței, se poate amenaja spațiul de joacă, se pot organiza serbări, excursii, concursuri, vizite, se pot susține diferite programe educaționale, de exemplu educație rutieră, moral civică, religioasă, sanitară, ecologică.

Noua programă a activităților instructiv-educative în grădiniță reprezintă o îmbinare simplă a ideilor pedagogiei tradiționale autohtone cu ideile pedagogiei alternative moderne, și anume modelul curriculumului organizat pe arii curriculare, organizării pe discipline, organizarea integrată și interdisciplinară, organizarea modulară pe grupe, a planificării pe teme. Atât activitatea tradițională cât și cea pe proiecte tematice trebuie să ocupe un rol important, fiecare având contribuții la formarea copilului preșcolar.

Instruirea tradițională ajută copilul să dobândească priceperi și deprinderi, permițând educatoarei să diminueze activitatea copilului, iar activitatea de proiect oferă copilului oportunitățile de a aplica priceperile și deprinderile dobândite, accentuează motivația și încurajează copilul să hotărască singur la ce să lucreze.

Metoda proiectelor este o strategie de învățare și evaluare, se centralizează pe găsirea răspunsurilor legate de tema propusă. Cadru didactic, educatoarea, manifesta flexibilitate și creativitate în abordarea situațiilor didactice, evită rutina și acționează în direcția transformării învățământului bazat pe informație și reproducerea ei într-un învățământ global, integrat și creativ. O altă atribuție a educatoarei o reprezintă inițierea și derularea unor proiecte și programe educaționale sau de parteneriat, menținerea colaborării cu familia, cu școala și cu alți membri ai comunității locale, documentarea și aplicarea noului în procesul instructiv-educativ, atragerea de fonduri extrabugetare, organizarea și desfășurarea a cât mai multor activități extracurriculare.

Aplicarea noilor prevederi ale reformei învățământului preșcolar le-am concretizat în mai multe proiecte educaționale și de parteneriat, proiecte tematice, participarea împreună cu preșcolarii la concursuri județene, naționale și internaționale, simpozioane, și alte activități educaționale care s-au finalizat cu rezultate foarte bune, benefice pentru preșcolarii, obținând numeroase premii și diplome.

Spatiul educațional și permanenta preocupare a educatoarei pentru învățarea între tradițional și modern, îmbinarea strategiilor moderne, ludic acționale, ajută copiii să învețe mai

profund, cultivând relațiile bazate pe respect reciproc și colaborare constructive. Învățarea prin cooperare implică strategii de atribuire a unor roluri active copiilor pentru ca aceștia să se sprijine reciproc în procesul de învățare. În sala de grupă, am delimitat sectoarele de activități în două zone: una liniștitoare (știință, bibliotecă, artă, joc de masă) și una de mișcare (construcții, joc de rol, nisip și apă). Pentru ca să „înregistreze” copii, și să interiorizeze în scopul de a reda fidel, nu mai este suficient să li se prezinte date intuitive sau verbale, este nevoie de interacțiuni cognitive, sociale prin intermediul cărora copii să înțeleagă scopul, rezultatele și utilitatea procesului pe care îl parcurg, acela de dobândire nu numai de noi informații, ci și de formare de atitudini și comportamente, acesta este de fapt învățarea. Învățarea implică atât individualizarea cât și competiția.

Strategiile învățării prin cooperare implică:

- Stimularea interacțiunii dintre copii;
- Depunerea unui effort mai intens de către copii în procesul de învățare;
- Stimularea inteligenței interpersonale;
- Dezvoltarea abilităților de comunicare;
- Încurajarea comportamentului de facilitare a succesului celorlalți;
- Dezvoltarea gândirii critice.

Învățarea nu poate fi concepută fără cooperare: pot colabora 3-4 copii din grup, 20 de copii dintr-o grupă, dar pot conlucra și copii din grupe și grădinițe diferite în proiecte de parteneriat commune. A coopera înseamnă a lucra împreună pentru un scop comun, presupunând un schimb de idei, înseamnă a dezvolta personalitatea copilului. Copiii trebuie învățați de mici să coopereze în cadrul grupului, în cadrul unei echipe, dar, să se confrunte și individual, știind să câștige dar și să piardă. Aplicarea metodelor interactive de grup, presupune organizarea grupurilor omogene, eterogene, bazate pe acceptarea partenerilor de lucru. Educația trebuie să-i determine pe copii să conștientizeze că sarcina unui grup este una comună, iar pentru a fi realizată, fiecare copil are o sarcină individuală pentru care își asumă responsabilitatea. Copiii trebuie să își împartă sarcinile și să relaționeze unul cu altul. Un factor important al învățării prin cooperare îl constituie valorificarea cunoștințelor deja acumulate de către copii și crearea posibilității de a dobândi altele noi. Învățarea prin cooperare are un rol foarte mare prin utilizarea metodelor interactive de grup. Amintesc câteva metode pe care le-am aplicat la grupă, metode prin care noul și căutarea de idei conferă activității „un mister didactic” în care copilul e participant activ la propria formare, prin învățare.

Metode interactive de grup:

- Metoda pălăriilor gânditoare;
- Metoda cubul;
- Turul galeriei;
- Explozia stelară;
- Diagram Venn.

Calitatea educației reprezintă baza devenirii umane într-o lume morală, civilizată și de respect față de copii. Noi, educatoarele trebuie să avem o atitudine pozitivă față de diferitele demersuri ale schimbării, să folosim diferite instrumente metodologice care să ne permit realizarea „învățământului modern” pe care societatea ni-l cere.

BIBLIOGRAFIE:

1. Beben Silvia, Gongea Elena, Ruiu Georgeta, Fulga M. , „Metode interactive de grup – ghid metodic pentru învățământ preșcolar”, Editura Arvers, 2002.
2. Berben Silvia, Ruiu Georgeta, Gongea Elena, „Activități bazate pe inteligențe multiple” , Editura Reprograph, Craiova, 2005.
3. Gluiga Lucia, Spiro Jodi, „Învățarea activă, Ghid pentru formatori și cadre didactice”, București, 2001.
4. Preda V, Dumitra M, „Programa activităților instructiv-educative în grădinița de copii, Editura V&I Integral, București, 2000.
5. Revista învățământului preșcolar, nr. 1-2/2005, București.
6. Revista învățământului preșcolar, nr. 1-2/2006, București.
7. Preda V, Boca E, Chidrisan E, Leva E, Miclea M, Pocol M, Câmpean E, „Ghidul metodic și aplicativ al educatoarei”, Editura Eurodidact, Cluj Napoca, 2006.

TEORIA CUNOAȘTERILOR PROFESORULUI

Mihei Andreea-Claudia

O societate cu o cultură și civilizație recunoscute se formează și se dezvoltă printr-o educație sănătoasă. O educație de calitate este realizată însă de profesori buni, bine pregătiți pentru o astfel de meserie. Este și motivul pentru care, printre direcțiile esențiale ale reformei sistemului educațional din țara noastră trebuie să se situeze cel puțin două în prim plan: (re)valorizarea meseriei de profesor în raport cu importanța ei social, cât și îmbunătățirea pregătirii (inițiale și continue) a profesorilor, în raport cu anumite standarde de formare. A fi profesor este o meserie „bogată în cunoaștere”, iar profesorii sunt „specialiști în învățare”. Cercetând principiile care stau la baza eficienței procesului de predare-învățare, putem deduce anumite strategii care amplifică ceea ce numim noi “calitatea profesorului”. Calitatea profesorului este un factor important în determinarea evoluției optime și a creșterii rezultatelor unui elev. Principalul motiv pentru care se fac cercetări referitoare la cunoștințele profesorului este acela de a ameliora și optimiza învățarea elevilor și realizările acestora. Pe de altă parte, pentru a îmbunătăți calitatea cadrelor didactice, este esențial să înțelegem ce implică profesionalismul profesorului. Cunoștințele profesorului sunt un factor cheie în ceea ce privește definirea profesionalismului acestuia. Astfel, lucrarea de față, analizează și descrie în ce măsură cunoștințele profesorului îmbunătățesc rezultatele elevilor, dar și în ce măsură acestea determină profesionalismul acestuia.

În prezent (cu precădere la școala din țara noastră), paradigma de formare a cadrelor didactice este dominată de pedagogia bazată pe obiective, inspirată de psihologia comportamentalistă, o paradigmă în mare măsură depășită și abandonată în foarte multe sisteme educaționale [Păun, 2017, p.143]. Abordarea prin obiective în pedagogie și didactică a generat un profesor expert, a cărui formare se bazează pe un sistem exclusiv standardizat și normativizat.

Se știe că procesul de formare a cadrelor didactice din România cuprinde două etape [Cucoș, 2014, p.495]: *pregătirea inițială* (în timpul studiilor din școli normale, colegii, universități) și *pregătirea continuă* (perfecționarea din timpul profesării). Pregătirea inițială vizează introducerea viitorului cadru didactic, prin activități teoretice și practice specifice, în universul profesional pentru care acesta se formează. Pregătirea continuă se referă la actualizările, completările și specializările de ordin teoretic, metodic și practic, printr-o serie de formare în timpul exercițiului profesional. Pentru misiunea educației școlare, modelul dezirabil este cel al profesorului *paidotrop* [Cucoș, 2014 *apud* Iacob, 1994], adică specialistul în transmisia informațiilor specifice și conturarea personalității celor educați. Acesta își folosește competența într-un domeniu (matematică, biologie, informatică, etc.), ca instrument de a forma mintea și personalitatea celui care învață.

Pentru a defini profesia didactică trebuie, mai întâi, înlăturate unele prejudecăți în domeniu. Cl. Gautier și colaboratorii săi menționează câteva dintre aceste prejudecăți, prin care se afirmă că pentru a fi profesor este suficient să cunoști materia de predat, să ai talent, intuiție, cultură și oarecare experiență. Prejudecata cel mai des întâlnită și evocată în dezbaterile asupra legitimității și recunoașterii profesiei pentru cariera didactică, este cea care susține că este suficientă stăpânirea materiei de predat pentru a fi profesor. Pentru a combate această prejudecată foarte des întâlnită în mediile universitare, sociologul elvețian Ph. Perrenoud sublinia că putem să ne imaginăm că un individ inteligent știe tot atâta biologie, anatomie, fiziologie, patologie, etc. cât și un medic. Totuși el este incapabil să pună un diagnostic și să trateze un bolnav. Aceasta se datorează faptului că nu dispune de schemele de gândire, de decizie și de acțiune care să-i permită “să orchestreze în timp real” acest ansamblu de cunoștințe. Respectivele scheme se câștigă într-un proces de formare

sistematică, atât teoretică, dar mai ales practică, în clinică [Potolea, Neacșu, Iucu, Pânișoară, 2008, p.426 *apud* Perrenoud, 1996]. Acest raționament poate fi aplicat și în privința profesiei didactice. Stăpânirea (chiar excelența) unui domeniu de cunoaștere nu-l poate abilita pe cel care se află în această situație pentru activitatea didactică.

Activitatea didactică are și o dimensiune umană foarte evidentă, fapt care nu implică doar cunoștințe și competențe, descriabile în termeni de standarde profesionale, ci și atitudini, valori, etos-toate greu și inutil de standardizat. Cadrul didactic nu este doar un agent care se supune unui sistem de norme, ci și un actor care se investește în ceea ce face, conferă semnificații, trăiește activitatea cu elevii, cu un indice de intervenție personală importantă (*ib.*).

Criteriul esențial pentru legitimarea profesiei didactice în câmpul profesiunilor sociale îl constituie existența unei baze de cunoștințe și competențe specifice necesare pentru exercitarea acesteia. Ce presupune conceptul de “cunoștințe ale profesorului”? Cunoștințele profesorului se referă la acel set de informații pe care profesorul îl deține și care contribuie la realizarea unei învățări eficiente prin crearea unor experiențe de învățare la care participă elevii. Experiențele de învățare sunt contextele pe care profesorul le creează și care îi ghidează pe elevi în a da randament și a obține rezultate optime, dorite în procesul instructiv-educativ. Experiențele de învățare sunt parte a curriculumului. Pentru a crea aceste experiențe de învățare, profesorul trebuie să dețină anumite cunoștințe și să aibă acces la cunoaștere continuă.

În principiu, cunoștințele și competențele de care are nevoie profesorul pentru a-și desfășura cu succes activitatea pot fi împărțite în două mari categorii [Păun, 2017, p.173]:

-cunoștințe și competențe necesare pentru *a preda* (cunoștințe de specialitate din domeniul curricular corespunzător);

-cunoștințe și competențe de *a preda și a organiza procesul de învățare al elevilor* (cunoștințe din sfera psihopedagogiei și didacticii de specialitate).

I. Jinga [2001 *apud* Mogonea, 2010, p.12] consideră competența profesională a cadrelor didactice „un ansamblu de capacități cognitive, afective, motivaționale și manageriale, care interacționează cu trăsăturile de personalitate ale educatorilor, conferindu-i acestuia calitățile necesare efectuării unei prestații didactice care să asigure îndeplinirea obiectivelor proiectate [...] iar performanțele obținute să se situeze aproape de nivelul maxim al potențialului intelectual al fiecăruia”.

Pe lângă cunoștințele solide și abilitățile cognitive pe care trebuie să le dețină un bun profesor, acesta trebuie să dispună și de anumite trăsături de personalitate: demnitate, obiectivitate, dragoste față de meseria sa, sociabilitate, corectitudine, empatie, deschidere spre inovație, exterior plăcut și lista poate continua. Prin urmare, putem spune că personalitatea este amprenta pe care o pune cadrul didactic în meseria de profesor.

În ceea ce privește problematica abordată în această lucrare, referitoare la cum influențează cunoștințele profesorului rezultatele elevilor, putem spune că, potrivit studiilor: cunoașterea conținuturilor de predare și cunoștințele pedagogice sporesc, într-adevăr, rezultatele elevilor. Un lucru interesant de subliniat este faptul că un mai mare impact asupra rezultatelor elevilor îl au cunoștințele pedagogice, spre deosebire de cunoștințele referitoare numai la conținut. La cunoștințele pedagogice se mai adaugă și cele de psihologie, care ameliorează semnificativ rezultatele elevilor, dar și relația dintre profesor și elev.

Ceea ce ne interesează pe noi este cum aceste cunoștințe îl ajută pe profesor în adoptarea deciziilor, mai exact în proiectarea lecțiilor și a gestionării situațiilor din clasă. Studiile conceptualizează profesia de cadru didactic ca și o profesie practică, comparând-o cu profesiile din domeniul medical. Principala abilitate se refera la adoptarea deciziilor, cadrul didactic fiind un om al acțiunii, în timp ce procesează informații complexe legate de elevi și fiind capabil să adopte decizii alternative pentru a-i face să înțeleagă conținuturile. Cercetările

empirice susțin faptul că un bun profesor trebuie să analizeze și să evalueze situațiile de învățare specifice ale elevilor în combinație cu factorii contextualizați și situaționali, să fie capabil să facă conexiuni între informația referitoare la procesul instructiv-educativ în scopul ghidării acțiunilor de predare ulterioare. Prin urmare, luarea deciziilor pedagogice bune depinde de calitatea cunoașterilor deținute de profesor ceea ce duce la creșterea rezultatelor elevilor.

Profesionalizarea didactică a profesorului solicită, nu numai o armonizare a dimensiunilor personalității sale, în acord cu solicitările exercitării rolurilor specifice, ci și o aducere în prim plan a acelor care să asigure calitatea, eficiența rezolvării lor, anume a competențelor. Profesorul constructivist are nevoie și de cunoștințe de diferite categorii, dar și capacități cognitive, abilități aplicative, alături de elemente afectiv-motivaționale, atitudini, aptitudini specifice.

În concluzie, putem spune că profilul de competență și de cunoaștere pe care trebuie să îl aibă un profesor trebuie privit din perspectivă multi-, pluri- și translaterală, iar meseria de profesor, am putea îndrăzni să spunem, că este o meserie “holistică”, în care sunt implicate toate dimensiunile vieții. Nivelul ridicat de profesionalism și cunoștințele ample ale profesorului, cu siguranță influențează pozitiv rezultatele elevilor. Un profesor bun se va axa mai puțin pe conținut și mai mult pe formarea competențelor metacognitive ale elevilor, astfel încât aceștia să poată face față societății în care trăim. Fiind un vector al educației, profesorul este un model pentru toți elevii săi. Unii profesori ar spune că ei nu sunt plătiți pentru a iubi copiii, ci pentru a preda o lecție, iar copiii doar să o învețe. Adevărul este că elevii nu învață de la oamenii pe care nu îi plac și nu văd în ei un model de profesionalism și personalitate.

Bibliografie:

1. Cucuș, C. (2014). *Pedagogie*. Iași: Editura Polirom;
2. Hagger, H., McIntyre, D. (2006). *Learning teaching from teachers: Realising the potential of School-based Teacher education*. New York: Open University Press;
3. Joița, E. (2007). *Profesorul și perspectiva constructivistă a instruirii. Material-suport pedagogic pentru studenții-viitori profesori (II)*. Craiova: Editura Universitară;
4. Loughran, J. (2006). *Developing a pedagogy of teacher education*. New York: Routledge;
5. Mogonea, F. R. (2010). *Pedagogie pentru viitori profesori*. Craiova: Editura Universitară;
6. Păun, E. (2017). *Pedagogie. Provocări și dileme privind școala și profesia didactică*. Iași: Editura Polirom;
7. Potolea, D., Neacșu, I., Iucu, R., Pânișoară, I.O. (2008). *Pregătirea psihopedagogică. Manual pentru definitivat și gradul didactic II*. Iași: Editura Polirom;

Articole:

Guerrero, S. (n.d.). *Teachers Pedagogical knowledge and the Teaching profession*. OECD, 2-3

-http://www.oecd.org/education/ceri/Background_document_to_Symposium_ITEL-FINAL.pdf)

Perez, M. B. (2011). *Teaching and teacher education*. 27, 3-9

<http://edu312spring13.pbworks.com/w/file/attach/64649993/Ben-Peretz.pdf>

Theory and practice in teachers education (n.d)

<https://openaccess.leidenuniv.nl/bitstream/handle/1887/13866/02.pdf?sequence=13>

Brant, J. W. (n.d), *Subject knowledge and pedagogic knowledge: ingredients for good teaching? An English perspective*. Institute of Education. University of London (<https://core.ac.uk/download/pdf/82407.pdf>)

LUCIAN BLAGA - EXPRESIONISMUL

Doinița Mitrică

Se dă textul:

«Spicele-n lanuri - de dor se-nfioară de moarte,
când secera lunii pe boltă apare.
Ca fetele cată, cu părul de aur,
la zeul din zare.

O vorbă-și trec spicele - fete-n văpaie:
Secera lunii e numai lumină -
Cum ar putea să ne taie
pe la genunchi, să ne culce pe spate, în arderea vântului?

Aceasta-i tristețea cea mare a spicelor
că nu sunt tăiate de lună,
că numai de fierul pământului
li s-a merit să apună.»

(Lucian Blaga - Cântecul Spicelor, vol. Poezii din 1962)

Cerințe :

1. Găsește câte un sinonim contextual pentru: «cată», «de aur», «fierul pământului». «să apună»;
2. Evidențiază rolul virgulei din ultima strofă;
3. Motivează întrebuintarea cratimei în versul “O vorbă-și trec spicele - fete-n văpaie”;
4. Explică semnificația a două figuri de stil diferite identificate în prima strofă;
5. Menționează două teme / motive literare prezente în text;
6. Motivează prezența a două tipuri de lirism (subiectiv și obiectiv) în textul dat;
7. Comentează în 6-10 rânduri ultima strofă, prin evidențierea relației dintre ideea poetică și mijloacele artistice.
8. Ilustrează una dintre caracteristicile limbajului poetic (expresivitate, ambiguitate, sugestie, reflexivitate);
9. Explică semnificația titlului, în relație cu textul citat.

Exemplu de rezolvare a cerințelor :

1. Sinonime: cată – caută, privesc; de aur – blond, auriu; fierul pământului – secera ; să apună – să moară.

2. În ultima strofă, virgula are rolul de a coordona două propoziții de același fel, anume două atributive.

3. Versul citat conține două cratime. Prima, aflată în sintagma «vorbă-și», marchează reducerea numărului de silabe de la trei la două prin citirea celor două cuvinte împreună, utilizându-se forma atonă (neaccentuată) a pronumelui reflexiv în locul formei tone (își). A doua cratimă se află în gruparea « fete-n », unde două cuvinte se citesc împreună, este elidată

vocala « î » de la începutul prepoziției «în», ceea ce conduce la reducerea numărului de silabe de la trei la două.

Cele două fenomene au darul de a da o mai mare rapiditate vorbirii, iar în plan prozodic, se păstrează ritmul versului. Menționăm că la mijlocul versului se află o linie de pauză.

4. În prima strofă se remarcă prezența mai multor figuri de stil, dintre care se pot selecta epitetul calificativ «de aur», metaforele «secera lunii», «zeul din zare», comparația «Spicele... ca fetele», precum și personificarea «Spicele...de dor se-nfioară». Epitetul menționat are darul de a descrie părul auriu al fetelor cu care sunt comparate spicele, fiind un element al portretului fizic, în timp ce metafora «secera» lunii se bazează pe o asemănare explicită între forma astrului nopții și unealta cu care ar urma să fie tăiate spicele, idee poetică păstrată de-a lungul întregii poezii.

5. Dintre temele și motivele literare prezente în text selectăm : natura, spicele, luna, lumina, vântul, viața și moartea.

6. Lirismul este o trăsătură a textului poetic citat, rezultând din transmiterea în mod direct a sentimentelor, trăirilor, ideilor vocii lirice. În general, aici se remarcă lirismul obiectiv, provenit din verbele aflate la persoana a treia («se-nfioară», «apare», «cată» ș.a.).

În a doua strofă apare de două ori pronumele personal «ne», aflat la persoana întâi plural, indice al schimbării perspectivei lirice, care devine subiectivă, reprezentând ideile și trăirile spicelor. Îmbinarea celor două tipuri de lirism este deosebit de sugestivă, dând expresivitate poeziei. La nivelul ideii poetice, trecerea de la lirismul obiectiv la cel subiectiv se justifică prin ilustrarea în mod direct a vorbelor pe care și le transmit spicele personificate, pe care eul liric dominant în text le citează.

7. Ultima strofă reprezintă o concluzie explicativă a poeziei blagiene, care debutează cu pronumele demonstrativ «Aceasta», aflat în inversiune spre a accentua ideea conținută în text. Se reia analogia dintre forma de seceră a lunii (menționată în prima și a doua strofă) și unealta agricolă de care le este dat spicelor să moară. Însăși moartea este văzută din perspectivă astrală («să apună»), fiind o acțiune specifică lunii, soarelui, stelelor.

Personificate, spicele resimt tristețea de a fi destinate unei morți violente, prin secerare, ele dorindu-și un alt final, cauzat de astrul morții, luna. Metafora apunerii și personificarea spicelor proiectează semnificațiile în universul uman, cu rădăcini în creația populară. Astfel, moartea este percepută ca o reintegrare a sufletului în univers, sub semnul nopții, simbol al plecării dintre cei vii. Comuniunea omului cu natura, motiv de sorginte populară, este reliefată prin trăirile spicelor, trăiri ce se răsfrâng asupra omului, reprezentat prin vocea poetică.

Din punct de vedere prozodic, catrenul este alcătuit în manieră modernă, cu ritm intern și măsură variabilă, rima fiind imperfectă. Accentuarea trăirilor lirice și subtextul filosofic privind viața și moartea sunt de natură expresionistă. De asemenea, transpare ideea de cunoaștere luciferică, evidențiată prin dorința eului liric de a nu distruge frumusețea lumii, ca în poemul «Eu nu strivesc corola de minuni a lumii». Tristețea spicelor reprezintă, în acest context, un strigăt de durere îndreptat împotriva adepților cunoașterii paradisiace, rol în care s-ar afla «secerătorii» de viață, de taină, astfel încât poezia «Cântecul spicelor» poate fi considerată o artă poetică.

8. Dacă reflexivitatea devine evidentă cu precădere în finalul celei de-a doua strofe (prin intermediul pronumelui personal), expresivitatea străbate întregul text poetic al celebrului poet-filosof interbelic. Imaginile vizuale de o sensibilitate deosebită, punctuate de o imagine auditivă («O vorbă-și trec...») și una tactilă («arderea vântului»), se îmbină armonios cu bogăția figurilor de stil și cu semnificațiile evidente ori ascunse ale poemului. Nu se poate ignora nici limbajul sugestiv, dar și ambiguu pe alocuri, așa cum se remarcă în asocierea formei lunii (numite în popor «seceră») și denumirea uneltei cu care se taie grânele, dar și în ambiguitatea apunerii, văzute aici sub forma morții, sensul propriu fiind cel de dispariție din raza vizuală a unui corp ceresc. Metafora zeului «din zare» contribuie la expresivitate, luna fiind considerată

o zeititate nocturnă care luminează spicele, acestea rugându-se în tăcerea întunericului la regina de pe cer.

Între planul universal și cel terestru se creează o legătură intrinsecă, razele lunii și vântul regăsindu-se în imensitatea celestă. Personificarea continuă a spicelor este ea însăși extrem de expresivă, iar modernitatea textului cu măsură inegală, rimă imperfectă ori măsură inegală, dar cu un ritm mai ales interior sugestiv contribuie toate la înfrumusețarea expresiei artistice.

9. Titlul este alcătuit din două substantive de obicei comune, numai că aici spicele sunt personalizate, termenul fiind scris cu majusculă. Aflate la nominativ și genitiv, cele două cuvinte capătă semnificația unei melodii care aparține Spicelor de grâu, simbol al hranei umane. Acest cântec este posibil prin prezența vântului care, trecând prin lanul auriu, dă naștere unor sonorități stranii, spicele părăd a vorbi în liniștea nopții, a-și cânta ultima melodie înainte de moarte, asemenea lebedelor. Înfiiorarea spicelor se produce la apariția lunii, a cărei formă le amintește de viitoarea lor tăiere, de răceala fierului, adică a morții, ca și de vântul verii, jertfa urmând să se petreacă într-o zi de vară.

Așteptându-și sfârșitul, aceste fete ale naturii devin triste și își transmit în eter cântecul de lebădă, al morții. Lumina lunii este un semn al cunoașterii luciferice, de unde ideea de răzvrătire împotriva unei soarte crude. Se crează, prin urmare, o multitudine de fire nevăzute între semnificațiile imediate ale titlului și conținutul ideatic al acestei arte poetice.

CARTEA PRIETENA MEA

Nemeth Camelia

ARGUMENT:

Ritmul tot mai accelerat de evoluție a lumii contemporane și al acumulării progresive de informații a pus amprenta asupra preocupărilor și modului de viață al familiei de azi. „Oamenii ocupați” s-au îndepărtat de lumea cărților, iar televizorul, calculatorul, internetul au devenit pentru ei cele mai importante surse de informație, făcând tot mai rar sau deloc „gestul” de a citi o carte, de a intra într-o bibliotecă, într-o librărie, de a-și construi o bibliotecă proprie.

Proiectul educațional pe care-l propunem, reprezintă o încercare de a repune în drepturi „cartea ” și „biblioteca”, de a le aduce în atenția copiilor și părinților, de a contribui la redescoperirea lecturii ca o plăcere, o relaxare, un izvor de cunoaștere și visare fără de egal! Proiectul promovează conduita pozitivă a copilului spre literatură. Lectura are acum rivali redutabili care amăgesc cel mai mult pe cei mici. Televizorul, calculatorul, internetul au devenit repere pereche pentru fiecare generație din ultimii ani. Viața noastră trăită la început de secol XXI este marcată de la mic la mare de amprenta marilor descoperiri științifice care au făcut pași uriași în timp foarte scurt. Aceste trei mijloace de informare rapidă și comodă care oferă elevilor meniul complet în orice domeniu al cunoașterii acoperă deja o plajă substanțială a timpului liber, care rămâne din ce în ce mai puțin. Și atunci se naște întrebarea: mai este cartea "o făgăduință, o bucurie, o călătorie prin suflete, gânduri și frumuseți" cum afirma scriitorul român Tudor Arghezi? Dorim, de asemenea, prin schimbul real de experiență dintre participanți, să-i convingem pe copii de valoarea culturală și spirituală a cărții, să-i determinăm să descopere și să înțeleagă că ele sunt rodul marilor spirite ale omenirii, că, la urma urmei, pot deveni cei mai fideli prieteni și mentori.

SCOPUL PROIECTULUI:

- Cunoașterea bibliotecii și a importanței acesteia în procesul educațional.
- Stimularea interesului pentru lectură în perioada preșcolară în vederea atenuării unora din cauzele care pot genera eșecul școlar.
- Cultivarea gustului pentru lectură, pentru frumos, exersarea limbajului și a posibilităților de comunicare
- Stimularea responsabilității pentru carte.

OBIECTIVE SPECIFICE: Privind copii:

- stimularea gustului pentru lectură;
- apropierea copiilor preșcolari de carte și de cuvântul scris;
- formarea unei atitudini de grijă și respect față de carte;
- îmbunătățirea comunicării orale și stimularea interesului pentru citit-scris;
- cunoașterea instituțiilor care se ocupă de apariția, distribuția sau păstrarea cărților;
- stimularea imaginației și a creativității verbale;

- împărtășirea experiențelor personale.

Privind cadrele didactice:

- familiarizarea cadrelor didactice cu metode noi de stimulare a interesului pentru lectura de vârstele mici;
- abilitarea cadrului didactic cu capacitatea de a construi un mediu educațional care să motiveze copilul în procesul de apropiere față de carte și față de cuvântul scris;
- educarea unei atitudini pozitive față de abordarea metodelor interactive, ca metode de lucru folosite în sprijinul realizării obiectivelor programului.

Privind părinții:

- conștientizarea părinților cu privire la rolul lor în dezvoltarea și educația propriilor copii;
- creșterea implicării părinților în activitatea școlii și în crearea unui mediu cald și sigur pentru copil

GRUPUL ȚINTĂ:

Beneficiari direcți:

→ 26 preșcolari

Beneficiari indirecti:

a). Părinții copiilor implicați în proiect;

b).Comunitatea locală.- Biblioteca Județeană

DURATA PROIECTULUI:

Proiectul educațional se desfășoară pe parcursul anului școlar 2019 - 2020

Resurse UMANE:

- preșcolari,
- părinți,
- educatoare
- bibliotecari din cadrul bibliotecii județene Satu Mare – secția copii

RESURSE MATERIALE:

- cărți, CD-uri
- sala de grupa
- sala de lectura a Bibliotecii din Miercurea Ciuc
- aparat foto, casetofon,
- computer, imprimantă
- videoproiector

Echipe de lucru: educatoarea Nemeth Camelia, părinții preșcolariilor din grupă, bibliotecare.

TEHNICI DE MONITORIZARE

Inregistrari video

Consemnari foto

MEDIATIZARE ȘI DISEMINARE

- a) realizarea de fotografii și conceperea unor afișe publicitare;
- b) popularizarea proiectului în cadrul cercurilor pedagogice

DERULAREA ACTIVITĂȚILOR:

Începând cu luna octombrie pe parcursul întregului an școlar– întâlnire cu părțile implicate în proiect pentru stabilirea obiectivelor și a modalităților de realizare

EVALUAREA PROIECTULUI :“ CARTEA, PRIETENA MEA”

Evaluarea se realizează printr-o activitate integrată cu tema “ La bibliotecă”. Activitatea se va desfășura în grădiniță . La derularea activității vor participa toate părțile implicate în proiect. Copiii vor fi recompensați cu diplome de merit.

BIBLIOGRAFIE

1. Revista națională de profil psihopedagogic pentru cadrele didactice din învățământul preșcolar și primar, Editura Arlequin

ACTIVITĂȚILE OUTDOOR POSIBILITĂȚI ȘI MODALITĂȚI DE ORGANIZARE CU PREȘCOLARII

Prof. Nosal Raluca

Educația outdoor este o noțiune relativ nouă în contextul educativ românesc, însă reușește din ce în ce mai mult să ne capteze interesul.

Această formă de educație se bazează pe învățarea în aer liber.

Educația outdoor :

- oferă posibilitatea contactului direct cu natura, reprezintă o puternică sursă de experiențe de învățare.
- oferă un mediu relaxant, liber, fără obligațiile pe care le impun o sală de grupă.
- dezvoltă spiritul de echipă, conexiunea între copii, copiii-cadre didactice duce la creșterea gradului de participare activă
- oferă nenumărate beneficii fizice, emoționale, mentale toate acestea asigură bunăstarea individului.

„Apelați în permanență cu încredere la educația outdoor deoarece ea se adresează celor trei nivele de învățare: cognitiv, motric și afectiv, este educația pentru corp, minte și suflet. Și nu uitați niciodată: „cea mai plăcută metodă de a-i face pe copii buni este să-i faci fericiți!”

OBIECTIVELE GENERALE ALE EDUCAȚIEI OUTDOOR SUNT:

- Dezvoltarea abilităților socio-personale: îmbunătățirea muncii în echipă, îmbunătățirea relațiilor sociale, dezvoltarea competențelor de conducere, etc
- Dezvoltarea abilităților de management: organizare, coordonare, evaluare
- Oferirea unui cadru stimulativ de învățare
- Oferă posibilitatea creării unui mediu relaxant și motivant în funcție de problema identificată

PLANIFICAREA EDUCAȚIEI OUTDOOR

Abordarea disciplinelor școlare în aer liber se bazează în primul rând pe un proces de planificare bine consolidat care susține înțelegerea de către profesor a pașilor esențiali pentru derularea unei activități outdoor. Un aspect important în procesul de planificare îl reprezintă implicarea elevilor, este important să cunoaștem părerea lor în legătură cu intențiilor noastre, acest lucru ne ajută să înțelegem mai bine ce anume îi motivează pe elevii noștri, lucrurile care prezintă interes pentru ei.

Procesul de planificare implică următoarele etape:

1. **Identificarea activității** pe care o derulezi în funcție de vârsta elevilor - aceasta trebuie să fie în strânsă legătură cu disciplina școlară – pentru sugestiile și ideile puteți cere părerea elevilor, veți fii mirat de creativitatea și imaginația elevilor voștri și veți descoperi în ei un ajutor de nădejde.

2. **Realizarea unui plan al orei de curs** – scopul, obiectivele, activitățile, rezultate dorite

3. **Detalii tehnice**

- condițiile climatice -

- locația

– ce număr de elevi va participa la ora de curs? Am nevoie de un sprijin din partea unui alt profesor?

– cât va dura această activitate?

Care sunt resursele materiale, financiare?

– Realizați un set de reguli pe care să-l comunicați elevilor

4. **Evaluarea activității:**

- evaluare cantitativa, ex. Resurse materiale utilizate, numărul elevilor implicați, numărul cadrelor didactice

- evaluare calitativa, ex. gradul de implicare al elevilor în activitate, competente dobândite

- metode si instrumente de evaluare utilizate (ex. Chestionar, focus grup, discutii, dezbateri, observatie, interviu)

- feedback-ul– pentru ca o activitate outdoor sa fie de succes, ea trebuie sa aiba in vedere cooperarea constanta, comunicarea, oferirea posibilitatii de exprimare al celor implicati.

Vă prezint câteva exemple de activități outdoor, nonformale cu caracter profund formal. Dar pentru că acest tip de activități se bazează pe activitatea în echipă putem realiza coeziunea grupului printr-o serie de jocuri de *teambuilding*.

VÂNĂTOAREA DE INSECTE

- perioada de desfășurare: primăvara/vara

Matematica și științele sunt activități foarte agreate de către copii. În general, fiecare unitate preșcolară, inclusiv din mediul urban are câte un spațiu verde disponibil, ceea ce înseamnă că au numeroase oportunități de a desfășura activități de tip outdoor. O zi frumoasă și însorită de primăvară, *vânătoarea de insecte* poate fi un bun prilej de a le studia. Pentru început pregătim materialele necesare. Pe o foaie facem o listă cu insectele pe care le întâlnim în mod frecvent în spațiul verde al grădiniței. Nu este nici o problemă dacă în ziua respectivă nu le găsim pe toate. Le vom spune copiilor că vom completa lista cu altă ocazie. Lista se întocmește împreună cu copiii, chiar dacă va include și alte viețuitoare decât insecte. Vom desena în dreptul numelui viețuitoarelor alese spre descoperire imaginea lor. Mergem afară și safari-ul poate începe. Copiii vor căuta insectele în toată curtea. Cu un marker fiecare copil va nota pe listă câte insecte a găsit. La sfârșit se va face totalul. Copiii învață cel mai bine din experiența proprie. Căutând și găsind insecte ei observă direct unde se adăpostesc, cum sunt organizate, eventual cu ce se hrănesc. Odată reveniți în sala de grupă se poate realiza o carte a insectelor în care vor fi consemnate toate concluziile *vânătorii sau safari-ul de insecte*.

PUTEREA SOARELUI

Este greu să le explicăm copiilor ce înseamnă cu adevărat puterea a soarelui. Sigur, ei simt că uneori este mai cald iar alteori mai rece. Deaceia o activitate outdoor poate fi concludentă. Ea se va desfășura în două etape: într-o zi foarte călduroasă de vară și cea de-a doua într-o zi rece, dar însorită de toamnă.

Se iau bucăți de folie de aluminiu pe care se așează forme de tăiat fursecuri, se umplu cu bucăți mici de creione și se scot afară la soare pe farfurii. Copiii vor avea la îndemână un ceas pentru a monitoriza timpul. Cât timp copiii construiesc castelul soarelui din nisip, creioanele se topesc la căldura soarelui. Cu ajutorul educatoarei copiii vor nota în jurnalul grupei în cât timp s-au topit creioanele. Odată topite creioanele, vor fi lăsate la rocit, apoi se vor scoate cu un cutter. Copiii vor observa cum s-au amestecat culorile între ele și le vor încerca pe foi de desen. Cu următoarea ocazie se va proceda la fel și copiii vor compara rezultatele.

DETECTIVII NATURII

Este o activitate dinamică în care învătărea prin descoperire este la ea acasă. Sunt necesare lupe pentru cercetare și multă voie bună.

Copiii vor ieși în curtea grădiniței înarmați cu lupe și vor avea la îndemână un panou (carton) pe care vor nota observațiile. Vor observa cu lupele insecte, solul, plante.

Este o activitate foarte potrivită pentru marcarea *ZILEI PĂMÂNTULUI*.

ÎN CĂUTAREA OASELOR DE DINOZAU

Activitatea este foarte potrivită pentru săptămâna în care se studiază viața animalelor dispărute. Subiectul este unul de mare interes pentru copii și de aceea succesul este garantat. Din furtun flexibil, subțire se fac oase de dinozaur (prin înodare la capete). Oasele sunt ascunse în diferite gropi în nisip sau mormare de pământ. Copiii echipați coprespunzător cu echipament de protecție și unelte de cercetător vor căuta oasele, le vor numerota și vor construi un schelet din oasele găsite (pe suprafață plană).

Rezultatul obținut este fotografiat și la întoarcerea în grupă se va realiza o *enciclopedie a dinozaurilor* din curtea grădiniței.

FURTUNUL HARNIC

Este un joc care are nevoie de o serie de materiale mai greu de procurat, dar este foarte distractiv și atrăgător pentru copii. Implică domeniul științe (matematică), domeniul limbă și comunicare și cel psiho-motric. Avem nevoie de o suprafață pe care să se poată spăla cu apă, de un furtun legat la o sursă de apă și cretă colorată. Pe suprafața de lucru se desenează cu cretă colorată cifre, forme geometrice, litere. Copiii vor fi selectați cu ajutorul unor numărători vesele pentru a se afla cel care ține furtunul. Ei trebuie să țintească și să spele ceea ce li se cere: o formă geometrică, o cifră (care corespunde numărului de silabe ale unui anumit cuvânt sau numărului elementelor unei mulțimi) sau litera cu care începe un anumit cuvânt. Jetul de apă fiind destul de puternic li se solicită și forța și atenția.

CULORI AMESTECATE

O activitate este cu atât mai interesantă cu cât se bazează pe acțiuni care de regulă sunt interzise copiilor de către părinți. Acasă nu li sxe prea permite să se joace cu acuarele și cu apă. La grădiniță rar li se permite să amestece la întâmplare acuarelele. De aceea o activitate outdoor în care li se permit aceste lucruri nu poate fi decât benefică.

Copiii primesc foi de carton pe care vor picta cu acuarele linii în duct continuu curbe sau frânte cu cât mai multe culori. Foile vor fi așezate pe asfalt, iar copiii vor ținti foile cu baloaner cu apă astfel încât cilorile să fuzioneze între ele. Foile se lasă la uscat, iar copiii vor căuta să identifice forme în amestecul de culori. Se poate realiza și cu carioci, dar trebuie să fie de foarte bună calitate, de preferat speciale.

MICII GRĂDINARI

Este o activitate outdoor de educație ecologică în care copiii contribuie direct la îmbunătățirea calității aerului, la înfrumusețarea spațiului verde al grădiniței conștientizând astfel importanța acestuia pentru viața pe Pământ. Muncile pe care le vor executa copiii trebuie să fie adaptate la nivelul lor de dezvoltare psiho-fizică și trebuie să fie precedate de un serios instructaj de protecția muncii.

Scopul acestui gen de activități este de a-I responsabiliza pe copii față de calitatea mediului, de a prețui munca și de a conștientiza valoarea muncii.

NUMERE ÎN NATURĂ

Căderea frunzelor în anotimpul toamna este un bun prilej pentru activități de învățare profund distractive pentru copii. Copiii pot:

- să adune frunze;
- să adune frunze după diferite criterii: mărime, formă, culoare;
- să sorteze frunze după diferite criterii: mărime, culoare, formă;
- să numere frunze;
- să raporteze numărul la cantitate și invers;
- să observe copaci și să le determine caracteristicile după grosime, înălțime, etc;
- să execute diferite exerciții fizice în condiții diferite față de sala de sport.

Printre frunzele căzute se amestecă frunze cu cifre și se solicită copiii să execute diferite sarcini. Între acțiunile cu caracter științific, pentru deconectare se execută diferite sarcini specifice domeniului psiho-motric.

Bibliografie

- Ionescu Miron, Radu Ioan, 2001, Didactica modernă, Editura Dacia, Cluj Napoca;
- Răileanu Daniela, Grama Filofteia, 2010, Aplicațiile noului curriculum pentru învățământul preșcolar, Editura DPH, București;
- Glava Adina, Glava Cătălin, 2002, Introducere în pedagogia preșcolară, Editura Dacia, Cluj Napoca

<https://www.slideshare.net/primariacatunele/manual-de-educatie-outdoor>

STRATEGII DE STIMULARE A MOTIVAȚIEI ELEVILOR

Prof. Panait Gabriela

În accepțiunea cea mai largă, termenul de motivație se referă la „ansamblul factorilor dinamici care determină conduita unui individ”³; el cuprinde „toate acele impulsuri și îmbolduri – biologice, sociale și psihologice – care ne înfrâng lenea și ne împing, vrând-nevrând, către acțiune.”⁴ Motivația poate fi considerată ca o lege generală de organizare și funcționare a întregului sistem psihic uman. Ea operează distincția necesară dintre plăcut și neplăcut, util și inutil, satisfăcător și nesatisfăcător, bun și rău.

„**Motivația** constituie ansamblul motivelor unei persoane. Motivul este o structură psihică ce provoacă orientarea, inițierea și reglarea acțiunilor în direcția unui scop mai mult sau mai puțin precizat. Motivele constituie cauzele interne ale comportamentului. La baza motivației stau cerințele vitale: trebuințele de hrană, căldură, aer curat etc. La baza acestora, există și impulsuri ereditare, cum sunt: curiozitatea, tendința de manipulare a obiectelor, de a modifica, a transforma mediul înconjurător.”⁵

Parcurgem o perioadă de timp în care societatea în care trăim se confruntă cu o „criză a educației” datorată lipsei de motivație a elevilor dar și a cadrelor didactice. Demotivarea elevilor este explicată prin faptul că școala nu se mai regăsește ca o etapă necesară pe traiectul reușitei sociale, iar această mentalitate demotivează elevii și le propune modele de reușită extravagante și indezirabile din perspectiva formării. Profesorii sunt demotivați deoarece și-au pierdut poziția de principala sursă de informație, statutul social dar și prestigiul acestora.

Modul în care profesorul realizează evaluarea poate avea, de asemenea, efecte asupra motivației elevilor. Pentru mulți profesori evaluarea înseamnă doar a da note elevilor, a-i clasifica și a constata dacă au reușit sau nu. Această concepție poate avea efecte negative asupra motivației unor elevi, pentru că este generatoare de anxietate. Dacă dorim ca evaluarea să fie cu adevărat motivantă pentru elevi, în sensul de a-i determina să se implice mai mult în activitățile de învățare și să persevereze, este necesar ca actul evaluativ să se centreze mai mult pe progresul elevilor, pe recunoașterea efortului pe care l-a depus fiecare pentru îmbunătățirea propriilor performanțe, și nu doar să constate nivelul cunoștințelor.

Motivele care îl fac pe copil să vină la școală, să asculte de profesori și să învețe pot fi împărțite în două mari grupe:

1. O grupă de motive sunt cele **extrinseci**, când școlarul nu are un interes direct pentru școală, ci urmărește anumite recompense morale⁶:
 - a) **Dorința de afiliere** – când copilul merge la școală și învață conștiincios mai ales pentru a face plăcere familiei care se interesează de ce face la școală, îl laudă și, uneori, îl recompensează. Tot în această categorie intră și dorința de a fi împreună cu unii copii din cartier, preocuparea de a face ceea ce fac în genere cei de vârsta sa (dorința de conformism);
 - b) Alteori conformismul decurge nu din afirmații sociale, ci din **tendențele normative**, obișnuința de a se supune la norme, la obligații. Cadrele didactice, părinții, societatea îi cer să se supună la o îndoctrinare socială, iar copilul se supune;
 - c) **Teama de consecințele neascultării**, ale rămânerii fără o diplomă, mai prejos decât ceilalți;

- d) **Ambiția** – dorința de a fi printre primii, de a-i întrece pe alții, de a fi în frunte. Aceasta poate avea efecte negative: rivalitatea și chiar ostilitatea din partea unor colegi.
- 2) Alte motive sunt **intrinseci**, atunci când învățătura, dobândirea de cunoștințe îl interesează în mod direct pe școlar:
- a) **Curiozitatea** – dorința de a afla cât mai multe, care are la bază un „impuls nativ sau menținerea lui trează”⁷;
- b) **Aspirația spre competență** – dorința de a deveni un bun profesionist (mecanic, inginer, medic etc.). În acest caz elevul pune accent pe disciplinele care au legătura cu profesia admirată.

Atitudinile cu care elevii vin la școală reprezintă de fapt comportamente pe care ei și le-au însușit de la alte persoane din exteriorul școlii aceste fiind:

- iubesc școala,
- urăsc școala sau
- sunt indiferenți.

Având în vedere aceste lucruri trebuie subliniat faptul că mediul exterior școlii nu îi încurajează pe elevi, nu îi motivează, iar profesorului îi este foarte dificil să schimbe aceste atitudini, deoarece în zilele noastre, reușita în viață nu mai presupune un parcurs școlar foarte bun.

Elevii învață mai ușor atunci când vor ei să învețe, când sunt mânați de un imbold interior (motivația internă de a învăța). Din păcate tot mai mulți elevi arată tot mai puțin interes pentru învățarea în școală; astfel rolul profesorului va fi acela de a manipula mediul extern (a furniza motivație externă) în speranța stimulării dorinței interne a elevilor de a învăța.

Modalități de stimulare a motivației elevilor:

- Stabilirea regulilor clasei împreună cu elevii. Regulile trebuie comunicate clar, încă de la începutul anului școlar, ceea ce va duce la o responsabilizare a elevilor.
- Cunoașterea elevilor reprezintă un important element în procesul de motivare a elevului spre învățare. Atenția acordată de profesor elevului demonstrează respectul față de elev. Simplu fapt că profesorul memorează numele elevului, îi știe preferințele, îi dezvoltă elevului încrederea în sine, îi întăresc sentimentul de siguranță și apreciere personală.
- Implicarea activă a elevilor în activitățile instructiv-educative. Putem atrage atenția elevilor și prin controlul vocii, contactul vizual, organizarea sarcinilor de lucru într-un mod productiv. Profesorul ar trebui să gândească un proces instructiv – educativ viu care să potențeze această disponibilitate naturală a elevilor.
- Așteptările profesorului devin un factor de motivație. S-a demonstrat că elevii au tendința de a se ridica la înălțimea așteptărilor profesorilor. Dacă se așteaptă și se solicită cât mai mult de la elevi adesea se va și obține acest lucru.
- Recompensarea și întăririle pozitive față de oricare comportament sau activitate demnă de luat în calcul a elevului, mărește stima de sine a acestuia și îl motivează să acționeze la fel și pe viitor. Cea mai eficientă metodă de a recompensa elevii este lauda.

Pentru elevii cu stimă de sine scăzută Rolland Viau recomandă următoarele strategii de intervenție:

- profesorul trebuie să-i învețe pe elevi să gândească pozitiv atunci când se află în fața unei activități dificile („este greu, dar sunt capabil să reușesc”, „pot să fac asta!”);
- profesorul trebuie să-i obișnuiască pe elevi să-și stabilească în mod realist standardele de reușită, să se raporteze la reușitele lor anterioare și să nu se compare în permanentă cu ceilalți colegi;

- profesorul trebuie să-i lase pe elevi să-și definească ei înșiși obiectivele învățării; aceste obiective este bine să fie precise, pe termen scurt și să țină seamă de capacitățile elevilor;
- profesorul poate să-i ceară elevului să verbalizeze operațiile pe care le execută; în felul acesta, va putea lua cunoștință de procedurile care sunt bine executate, dar și de cele care mai necesită exerciții
- profesorul trebuie să-l obișnuiască pe elev să nu se judece prea sever și să nu se culpabilizeze atunci când greșește.
- profesorul trebuie să conceapă activități de învățare care să nu fie nici prea facile (pentru că nu mai reprezintă o provocare pentru elevi), dar nici prea dificile (pentru ca elevii se descurajează rapid și abandonează).

Bibliografie:

¹ Sillamy, 1996, apud Albu, G. – *O psihologie a educației*, Institutul European, Iași, 2005, pg. 9.

² Miller, G. apud Albu, G. – *O psihologie a educației*, Institutul European, Iași, 2005, pg. 9.

³ Bühler, C. apud Cucoș, C. (coord.) – *Psihopedagogie pentru examenele de definitivare și grade didactice*, Editura Polirom, Iași, 2005, pg. 62.

⁴ Cosmovici, A., Iacob, L., - *Psihologie școlară*, Editura Polirom, Iași, 1999, pg. 203.

⁵ Cucoș, C. (coord.) – *Psihopedagogie pentru examenele de definitivare și grade didactice*, Editura Polirom, Iași, 2005, pg. 63.

ROLUL ABILITĂȚILOR PRACTICE ÎN DEZVOLTAREA CREATIVITĂȚII LA ȘCOLARUL MIC

Prof.înv.primar Popa Minodora

Creativitatea e sufletul copilului. Nu poate fi cunoscută decât în momentul în care acesta se exprimă. Și cum se poate exprima? Prin cuvânt. Însă vocabularul este în curs de îmbogățire. Prin cântec? Da, dar abia acum se dezvoltă aptitudinile muzicale. Au rămas culoarea și îndemnarea, ca manifestări ale creativității și originalității. În această perioadă, copiii se destăinuie prin desen și prin „confectionarea” de mici obiecte. Își creează o lume a lor, o lume în miniatură, loc în care se simt „stăpâni”. Însă „confectionarea” presupune atât conceperea unui plan de lucru, a unei schițe, cât și punerea în practică a acesteia. Prin urmare: **gândire și îndemânare, amândouă încununate de creativitate.**

Abilitățile practice, este disciplina care cuprinde în sine: gândire, pricepere și originalitate. Asemeni însă celorlalte discipline, activitatea practică urmează trasee deja stabilite în conformitate cu finalitățile învățământului, ținând cont de importanța domeniului cultural care studiază personalitatea umană.

Copiii isteți sunt calmi, învață și concentrându-se, sunt capabili de a duce o treabă la bun sfârșit. La copiii timizi, o construcție realizată de propriile lor mâini le poate determina câștig de încredere în posibilitățile lor. Astfel se dezvoltă la toți copiii aptitudinile practice și, de asemenea, simțul estetic. După ce au frecventat cursurile grădiniței, unde au învățat să folosească tot felul de materiale reciclabile care nu-i pot răni (tuburi, dopuri, hârtie glasată, carton colorat, sfoară etc.) școala le oferă teme de lucru mai evolute.

În ciclul primar, conform noului curriculum, sunt teme și tehnici variate de muncă cu folosirea: hârtiei, cartonului, textilelor, firelor, materiale recuperabile, materiale din natură, etc.

Voi aminti câteva tehnici de lucru și materiale care contribuie la dezvoltarea creativității elevilor:

- tehnici de utilizare a hârtiei: decupare după contur; ruperea pe drept și pe rotund; mototolirea; răsucirea; înșirarea; îndoirea/origami; colajul.
- tehnica modelării plastilinei;
- tehnica prelucrării firului textil;
- utilizarea textilelor;
- utilizarea materialelor din natură: frunze, flori presate, semințe, rumeguș, talaș, scoici, coji de ou, ascuțitură de creion, scoici, castane, ghindă, coji de nuci, etc.
- materiale recuperabile: peturi, cutii, ambalaje diverse, nasturi.
- materiale sintetice: staniol, hârtie creponată/glasată, vată, granule de polistiren, etc.
- modelarea plastilinei și coca de hârtie;
- machete din carton – măști;
- modelarea ipsosului;
- arta păpușilor: marionete, păpuși din lingură de lemn, păpuși din textile, etc.
- cusături – prinderea nasturilor, pennița de ace, etc.

„Educația tehnologică” la clasele III-IV are o mare importanță, tocmai pentru a dezvolta acele abilități specifice obiectului, diferențiat, de la individ la individ. Se poate aprecia, pe bună dreptate, că alegerea denumirii obiectului de învățământ „Abilități practice” este cea mai potrivită, deoarece, chiar prin denumire, acesta își definește obiectivul principal: dezvoltarea abilităților practice, a deprinderilor de muncă atât de necesare tuturor oamenilor și pentru întreaga viață. Accentul se deplasează vizibil de la „a cunoaște” diverse tehnici și materiale de lucru, spre „a le utiliza” în vederea formării și exersării unor abilități practice.

Predarea orelor de abilități practice/educație tehnologică au o deosebită valoare educativă, contribuind la formarea trăsăturilor morale de caracter ale elevilor, formându-se totodată și o atitudine corectă față de muncă și față de rezultatele ei, învățând să aprecieze atât obiectele lucrate de ei, cât și pe cele lucrate de colegii lor de clasă sau de echipă și dezvoltându-și în același timp și spiritul creator.

Acum se formează primele deprinderi elementare de mânăuire a unor unelte simple de muncă, deprinderi ce îi ajută mai târziu să se încadreze mai ușor în activități practice mai complexe din ciclul gimnazial.

Pentru ca elevii să-și dea seama că nu se poate lucra oricum și oriunde, ci numai după anumite reguli, fiecare oră începe cu organizarea locului de muncă și se sfârșește cu curățirea acestuia.

Abilitățile practice contribuie nemijlocit la dezvoltarea, din toate punctele de vedere, a personalității copiilor, împreună și în strânsă legătură cu celelalte activități ce se desfășoară în școală.

Valoarea educativă a abilităților practice se situează pe același plan cu celelalte domenii curriculare, ele contribuind la dezvoltarea personalității copilului cu condiția să respecte cerințele psiho-pedagogice în organizarea lor, să creeze un mediu stimulat, interesant pentru copil. Școlarul mic manifestă interes spre nevoia de mișcare, spre manipularea obiectelor și el trebuie îndemnat spre creația constructivă și dezvoltarea capacităților de confecționare a unor obiecte, jucării, fapt ce va trezi stări afective pozitive. Caracterul practic-aplicativ al acestor activități de abilități practice permite îmbinarea muncii fizice, practice cu cea intelectuală.

Exercițiile pe care copiii le desfășoară organizat în activitățile de abilități practice stimulează activitatea analitico-sintetică a scoarței cerebrale. Datorită acestui fapt copilul ajunge să facă o mare diferențiere a mișcărilor, să elimine treptat mișcările involuntare și inutile. Prin educația adecvată de mânăuire a diferitelor instrumente de lucru, copilul ajunge treptat în stadiul precizării și coordonării mișcărilor, acestea devenind mai corecte, mai sigure, mai fine, ca urmare a exersării lor. Perfecționarea mișcărilor și suplețea lor sunt condiționate de dezvoltarea mușchilor mici ai mâinii. Mâna, care constituie un important analizator tactilo-motric, are o deosebită importanță pentru întreaga dezvoltare a copilului, dat fiind faptul că dintre toți analizatorii, mâna are cea mai întinsă arie corticală de protecție.

Motivația pe care învățătoarea o creează copiilor îi determină să înțeleagă necesitatea efortului prelungit în executarea acțiunilor de reproducere concretă a unui obiect din mediul înconjurător. Cunoscând destinația obiectului pe care îl realizează, copilul este stimulat și interesat să-și ducă la bun sfârșit lucrul început.

În acest sens el trebuie să-și concentreze atenția, treptat devine perseverent, învață să se stăpânească și să învingă greutățile care se ivesc în timpul efectuării operațiunilor necesare. De aici rezultă că trăsăturile pozitive ale voinței copilului se dezvoltă în mare măsură în procesul activității lui.

Lecția de „Abilități practice” poate contribui la educarea dragostei și a respectului față de muncă, a comportamentului disciplinat și a spiritului economic, la formarea capacității de apreciere corectă a muncii personale și a celorlalți, în spiritul cooperării, al întrajutorării, promovând competiția și evaluarea corectă a rezultatelor, la cultivarea spiritului gospodăresc și a interesului pentru a obține prin muncă mult și bun, cu cheltuieli cât mai puține, condiție a progresului material și spiritual.

Fiecare activitate desfășurată în cadrul lecțiilor de Abilități practice conduce la achiziționarea unor cunoștințe, la dezvoltarea unei anumite abilități, prin exersarea unor tehnici specifice.

Rolul abilităților practice se concretizează în dezvoltarea psihomotorie, intelectuală, afectivă și estetică a copilului. Prin aceste activități de abilități practice copilul învață să-și coordoneze mișcările, capătă pricepere și îndemânare, își formează unele deprinderi practice de

a opera cu diverse materiale și instrumente, toate cunoștințele însușite în alte discipline își găsesc cadrul de exprimare și se adâncesc, se educă simțul estetic, se îmbogățește sfera afectivă prin educarea în spiritul dragostei pentru muncă și a respectului pentru ceea ce a creat el și cel din jurul lui și spiritul creativității.

Disciplina abilități practice este extrem de necesară atât în curriculumul școlar cât și în cel preșcolar, iar abordarea integrată a conținuturilor trebuie să fie rodul creativității și implicării permanente a dascălului, așa cum spun vorbele: „Ai toată viața un școlar, pe care niciodată nu trebuie să îl pierzi din ochi: tu însuși!” (Nicolae Iorga).

Bibliografie

- Neacsu, I ., *Instruire si invatare* ,E.D.P.,Bucuresti ,1999
Didactica –invatamantul primar ,Ed.,,Gh.Alexandru”,Craiova
Didactica nova,Revista de informare si cultura didactica , Seria B – invatamantul primar, Editura Didactica Nova , Craiova , 2006
Dumitrescu C.,*Abilitati practice pentru invatamantul primar*, Editura Aramis, 2006
Curriculum National , *Programe scolare pentru invatamantul primar*
Herseni,I.-Curs:*Strategii de invatare prin cooperare,modulul I,II,III- Step by Step*
Grama,F.,Pletea,M.,Sesovici,A.-*Aplicatii ale noului curriculum pentru inv. primar,Ed.DPH,2009*

ADAPTĂRI CURRICULARE ÎN DIZABILITATEA VIZUALĂ ASOCIATĂ

Pupăză Laura Simona

• DEFINIȚIE

Pentru început voi defini termenii cheie din titlu: adaptările curriculare și dizabilitatea vizuală. Pentru a realiza un proces didactic de calitate este nevoie să se respecte anumite condiții.

Una dintre cele mai importante condiții este respectarea diversității. Profesorul trebuie să țină cont că fiecare elev este unic și învață într-un ritm unic. Analizat din perspectiva incluziunii, procesul educativ are două mari componente: „existența unei presiuni, a unui efort de învățare și schimbare” și „nevoia unui sprijin adecvat și personalizat în învățare”. Educația nu poate fi doar presiune și deci este nevoie să fie echilibrată cu un sprijin adecvat, de aici se naște nevoia de adaptare curriculară (Vrăsmaș, Gălbinașu, Almașean & Vrânceanu, 2016, p.68).

Potrivit lui Massar A., adaptarea curriculară este un proces continuu care modifică curriculum-ul prin modificarea și adaptarea acestuia astfel încât să răspundă nevoilor elevilor cu dificultăți de învățare și a celor cu dizabilități. Conținutul, procesul de predare, evaluarea și mediul fizic pot fi modificate sau adaptate, iar activitățile trebuie să fie flexibile, pentru ca fiecare elev să poată să realizeze obiectivele de învățare propuse. Adaptarea curriculară nu vizează reducerea standardelor educaționale. Curriculumul este adaptat pentru ca educația să fie accesibilă în primul rând și, în al doilea rând, pentru a vedea că nici un cursant nu este prejudiciat și exclus (n.d., p. 13).

Adaptările curriculare reprezintă corelarea curriculumului general cu posibilitățile copilului/elevului cu cerințe educaționale speciale, din perspectiva finalităților procesului de integrare/incluziune școlară și socială a acestuia. Un curriculum nu este mai bun sau mai rău decât altul, ci doar aplicabil sau nu, adecvat sau nu unui scop precis și unui context determinat. Fiecare componentă curriculară poate fi adaptată prin:

- *Eliminarea* (excluderea) unor competențe, conținuturi (unități de conținut) pe care elevii cu CES le însușesc cu dificultate sau nu le însușesc deloc.
- *Comasarea* la nivel de curriculum sau plan de învățământ, altfel spus, integrarea la maximum a două sau mai multor discipline, cum ar fi geografia-biologia, matematica-fizica, istoria-geografia sau în cadrul unei discipline (competențe, conținuturi).
- *Extensiunea*, prin care se înțelege aplicarea unor tehnici suplimentare de însușire a materiei, prin folosirea unor limbaje alternative de comunicare (pentru copiii cu dizabilități senzoriale).
- *Diversificarea* tehnologiilor educaționale, în procesul adaptării/modificării curriculumului, pot fi îmbinate diverse tipuri de tehnologii (Eftodi, Solovei, 2016, p. 158-159).

Dizabilitatea de vedere, sau deficiența vizuală este o deficiență de tip senzorial și constă în diminuarea, în grade diferite (până la pierderea totală) a acuității vizuale. Aceasta este inclusă în cadrul deficiențelor senzoriale și este studiată, în mod prioritar, de tiflopsihopedagogie. Această deficiență are o puternică influență asupra calității vieții persoanelor afectate, ”asupra relațiilor pe care persoana cu deficiențe le stabilește cu factorii de mediu, în condițiile afectării parțiale sau totale a aportului informațional de la nivelul analizatorului vizual, principalul furnizor de informații la nivelul structurilor cerebrale superioare” (Gherguț, 2013, p.189).

• ADAPTĂRI CURRICULARE ÎN DIZABILITATEA VIZUALĂ ASOCIATĂ

În urma cercetărilor moderne de psihopedagogie specială s-a demonstrat că pierderea vederii sau diminuarea ei are o serie de consecințe pe plan intern și extern, fiind influențate negativ relațiile dintre subiect și mediul înconjurător (Verza, 1995, p. 59), așadar, în ceea ce privește procesul de predare-învățare, se solicită adaptarea procesului de învățare la dizabilitatea vizuală

avută de elev.

Chiar dacă prezintă anumite dificultăți, în funcție de gradul de dizabilitate avută, în principal, copiii cu dizabilitate vizuală pot să realizeze aceleași sarcini ca și colegii lor, deși ei pot avea nevoie de anumite acțiuni care să faciliteze realizarea acestora. Bucun, Gînu și Cara, fac o listă a acestora:

- Adaptări ale mijloacelor de învățare sau de o reducere a sarcinii de lucru, datorită unor limite de timp (sau extinderea acestor limite);
- Alternarea activităților care solicită vederea cu altele care presupun repaos vizual;
- Încurajarea independenței și, în același timp, a lucrului în echipă;
- Asigurarea cunoașterii senzoriale active;
- Crearea mediului securizat și confortabil pentru activități;
- Utilizarea tehnologiilor moderne de predare/învățare/evaluare (2016, p. 117).

Potrivit aceluiași autori, cele mai importante lucruri pe care trebuie să le învețe un elev cu dizabilități de vedere sunt : *orientarea în spațiu, dezvoltarea percepției vizuale, dezvoltarea motricității grosiere și fine, orientarea socială* (2016, p. 116). Prin *orientarea spațială* se înțelege capacitatea omului de a percepe însușirile spațiale ale obiectelor (dispunerea lor în spațiu și poziția proprie față de ele.

De asemenea (orientarea spațială presupune capacitatea păstrării și restabilirii unei poziții în spațiu (precum și direcționarea mișcărilor de deplasare spre diferite repere mai apropiate (perceptibile sau îndepărtate (care nu se pot cunoaște nemijlocit) (Verza, n.d., p 11).

Pentru a facilita orientarea spațială a elevilor cu dizabilitate vizuală profesorii trebuie să adapteze mediul fizic la nevoile lor. Bucun, Gînu și Cara enumeră strategiile care facilitează orientarea spațială și totodată susține independența elevilor cu deficit vizual:

- Marcarea scărilor și traseelor în interiorul școlii/clasei;
- Folosirea culorii galben pentru marcarea punctelor de reper (scări, prag, regiunea mânerului ușii etc.), pot fi utilizate inscripții perforate în sistemul Braille;
- Este recomandabil ca elevul să fie așezat lângă fereastră în fața clasei, astfel încât să se asigure iluminarea naturală și evitarea razelor solare directe;
- Reducerea zgomotului din încăperea și a excitanților vizuali externi;
- Copilul cu vedere slabă să fie asigurat cu mijloace de iluminare artificială, lampă de masă, lupă, monitor;

- Înlăturarea factorilor perturbatori (geamuri deschise, culori închise) (2016, p. 118).

Pentru dezvoltarea *percepției vizuale*, Gînu, Bulat, Eftodi, Hadîrcă și Cazacu, în cadrul activităților cu material didactic care necesită percepția vizuală, recomandă:

- Folosirea, în cadrul activităților, a creioanelor colorate și a cariocei;
- Rezervarea unui spațiu considerabil în jurul reprezentărilor sau imaginilor importante;
- Trasarea liniilor groase în jurul elementelor importante de pe materialele de lucru;
- Distribuirea materialelor didactice vizuale câte unul, pe rând;
- Utilizarea mijloacelor tehnice și a materialelor didactice care să faciliteze receptarea facilă și eficientă a informației (scheme, tabele, diferite culori etc.) (2012, p. 39)

Un alt aspect de care trebuie să se țină cont, indiferent de dizabilitatea copilului, este adaptarea mediului educațional. Principalele caracteristici ale unui astfel de mediu sunt: siguranța, accesibilitatea, conveniența, flexibilitatea, adaptabilitatea, durabilitatea, lejeritatea în utilizare. Acest lucru se poate realiza prin:

- Asigurarea unui mediu sigur și accesibil prin eliminarea barierelor arhitecturale, pragurilor, aglomerării obiectelor de mobilier și nu numai, prin construcția pantelor de acces și instalarea

barelor de sprijin;

- Potrivirea/adaptarea corespunzătoare a luminii, nivelului de zgomot, ventilației etc.;
- Adaptarea mobilierului în sensul adecvării acestuia la particularitățile copiilor, al oferirii unor piese de mobilier confortabil și atractiv în sala de clasă, astfel încât mediul să fie primitor și plăcut;
- Accesibilizarea dotărilor, echipamentelor, altor resurse educaționale (Eftodi, Solovei, 2016, p. 165).

BIBLIOGRAFIE

Bucun N., Gînu D. și Cara A., (2016), Bariere în învățare și participare. Particularități de dezvoltare a copiilor, în Educația incluzivă-

SUPPORT DE CURS PENTRU FORMAREA CONTINUĂ A CADRELOR DIDACTICE ÎN DOMENIUL EDUCAȚIEI INCLUZIVE CENTRATE PE COPIL, Vol II, (p. 75-122), Editura Lyceum, Chișinău;

Eftodi A., Solovei R., (2016), Abordarea individualizată și adaptările curriculare, în Educația incluzivă- SUPPORT DE CURS PENTRU FORMAREA CONTINUĂ A CADRELORDIDACTICE ÎN DOMENIUL EDUCAȚIEI INCLUZIVE CENTRATE PE COPIL, Vol II, (p.133-164), Editura Lyceum, Chișinău;

Gînu D., Bulat G., Eftodi A., Hadîrcă M., Cazacu T., (2012), ADAPTĂRI CURRICULARE ȘIEVALUAREA PROGRESULUI ȘCOLAR ÎN CONTEXTUL EDUCAȚIEI INCLUZIVE, Chișinău

Massar A. (n.d.) Înțelegerea curriculumului (Understanding curriculum), în CURRICULUMACCOMMODATIONS & ADAPTATIONS, p 5-23, REHABILITATIONCOUNCIL OFINDIA (RCI, GOVT. OF INDIA)

Verza, E., (1995), *Psihopedagogie specială*, București, Editura didactică și pedagogică R.A.; Vrăsmaș E. coord., Gălbinașu F., Almășan B., Vrânceanu G.N. (2016), Toolkit multimedia-Resursă pentru profesori, București.

Surse electronice:

Verza E., n.d., Deficiența de vedere- Scopurile unității de curs, accesat de pe:

https://www.academia.edu/36723572/DEFICIEN%C5%A2A_DE_VEDERE_Scopurile_unit%483%C5%A3ii_de_curs la data de: 14.01.2019

METODE ȘI TEHNICI DE EVALUARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL ONLINE

Profesor Șerban Daniela
Școala Gimnazială „Nichifor Ludovig” Niculițel, jud. Tulcea

Evaluarea este actul didactic complex, integrat procesului de predare- învățare, care asigură evidențierea cantității cunoștințelor dobândite și valoarea, nivelul, performanțele și eficiența acestora la un moment dat (în mod curent, periodic, final).

A evalua rezultatele școlare înseamnă a determina măsura în care au fost atinse obiectivele programei precum și eficiența metodelor de predare- învățare folosite. În planul evaluării, cadrele didactice sunt preocupate sistematic de măsurarea și aprecierea cantității și calității cunoștințelor elevilor, a deprinderilor, abilităților, capacităților, intereselor și priceperilor posedate de elevi la un moment dat, fie ca rezultat al educației, fie ca premisă a acesteia.

Evaluarea se poate clasifica astfel:

- 1) După perioada de studiu:
 - a) evaluare inițială- se realizează la începutul unei noi etape de studiu și are ca obiectiv diagnosticarea nivelului de pregătire la începutul anului sau la începutul predării unei discipline (exemple : testul docimologic, concursuri etc.);
 - b) evaluare continuă (curentă, de progres) –are ca obiectiv asigurarea pregătirii sistematice și continue, pentru realizarea feed-back-ului pas cu pas (exemplu: ascultarea curentă);
 - c) evaluare finală – are ca obiectiv verificarea capacității de sinteză privind cunoașterea întregii materii care a fost studiată. Reușita școlară anuală se materializează prin promovări, sau în caz de insucces școlar prin corigență, repetenție (exemple: examene, examene de corigență);
- 2) după procedeele de efectuare a evaluării:
 - a) evaluare orală- are avantaje (profesorul poate adresa întrebări suplimentare sau ajutoare elevilor) și dezavantaje (elevul se poate inhiba, se poate intimidă, nu se pot recorecta răspunsurile);
 - b) evaluare scrisă (elevul nu este tracasat, poate lucra independent, există punctaje);
 - c) evaluare practică;
 - d) evaluare prin examen (examenul de bacalaureat, de exemplu);
 - e) evaluare prin concurs (exemplu: concurs de admitere).
- 3) după modul de integrare în predare și învățare:
 - a) evaluare sumativă- vizează evaluarea rezultatelor; are loc o verificare prin sondaj în rândul elevilor și în materia studiată (verificări parțiale);
 - b) evaluare continuă –are loc verificarea tuturor elevilor și a întregii materii, sunt verificări sistematice, pe parcurs.

Toate tipurile de evaluare enumerate mai sus se realizează cu ajutorul unor instrumente de evaluare care pot fi tradiționale sau moderne. Instrumentele de evaluare tradiționale sunt : probele scrise, probele orale și probele practice. Dintre instrumentele alternative (moderne) de evaluare putem aminti: observarea sistematică a elevului, investigația, proiectul, portofoliul, tema de lucru în clasă, evaluarea cu ajutorul calculatorului, autoevaluarea.

Aceste noțiuni referitoare la evaluare se regăsesc în orice manual de psihopedagogie, pe site-uri cu sinteze psihopedagogice etc. (psihopedagogie.blogspot.com/2007/08/10-evaluarea-in-procesul-de-invatamant.html).

Însă, tehnologia și-a făcut din ce în ce mai simțită prezența în educație, mai ales în această perioadă pandemică când predarea se face online. În consecință, oferta educațională s-a diversificat și au apărut platforme online care vin în sprijinul profesorilor și al elevilor. Pentru

a evalua noțiunile pe care elevii și le însușesc în urma predării online, cadrele didactice apelează la o metodă a evaluării care poate răspunde eficient situației actuale și care poate fi aplicată pe cele trei forme ale evaluării tradiționale (inițială, continuă, finală) – evaluarea online.

Evaluarea online este reprezentată în primul rând de testele tip chestionar (cu răspunsuri de tip da/nu, adevărat/ fals, selectarea răspunsului corect din mai multe variante de răspunsuri posibile, asociere de texte , potrivire de imagini etc.). Chestionarele online îi determină pe elevi să fie atenți să aleagă răspunsurile corecte și îi ajută să își creeze o imagine clară asupra nivelului de cunoștințe pe care le posedă . Bineînțeles că opțiunile de evaluare online sunt mult mai multe. Profesorii pot evalua cunoștințele elevilor în urma participării acestora la discuții online, la dezbateri, la jocuri de rol, în funcție de răspunsurile primite la întrebări adresate online, prin corectarea portofoliilor, a temelor sau a compunerilor trimise de către aceștia.

Pentru a realiza evaluarea online există posibilități nenumărate. Integrarea tehnologiei în evaluare se poate face cu ajutorul Google Classroom, Google Forms, Google Jamboard, Kahoot, Wordwall, Animaker, Prezi, Mozaweb, Mozabook, Edmodo, Zoom, Microsoft Team etc. Depinde foarte mult de creativitatea și de măiestria profesorului pentru a face populară evaluarea online în rândul elevilor, mai ales că acest tip de evaluare are și foarte multe beneficii: flexibilitatea, notarea rapidă, monitorizarea răspunsurilor , arhivarea, păstrarea sau reutilizarea modelelor de evaluare online, primirea imediată a unui feedback, posibilitatea alegerii locului unde are loc evaluarea etc.

Un mare avantaj al folosirii evaluării online este dezvoltarea competențelor digitale și a competenței „a învăța să înveți”. Dezvoltarea competențelor digitale presupune capacitatea de a utiliza și manipula instrumente tehnologice și abilitatea de a căuta, colecta și procesa informația și de a o folosi într-o manieră critică și sistematică. Competența „a învăța să înveți” este atinsă atunci când elevul capătă autonomie, disciplină și perseverență în procesul de învățare, motivație și încredere pentru a continua învățarea pe parcursul întregii vieți, curiozitate de a căuta oportunități pentru a învăța și a aplica ceea ce a fost învățat într-o varietate de contexte de viață, capacitate de concentrare pe termen lung și pe termen scurt și de a aloca timp învățatului.

Ceea ce trebuie să facă elevii pentru a face față evaluării online este să își dorească să învețe prin descoperire și să demonstreze că au competențele și abilitățile necesare utilizării calculatorului și platformelor online. În perioada actuală, învățarea se face în mediul familiar elevului, departe de școală, de profesori și de colegii de clasă ceea ce înseamnă că acesta are mai multe responsabilități, trebuie să știe să ia decizii și să își organizeze eficient propria învățare.

Siteografie

www.noi-orienturi.ro/2020/05/04/cum-evaluam-online-pedagogia-mai-intai-apoi-tehnologia/pshihopedagogie.blogspot.com/2007/08/10-evaluarea-in-procesul-de-invatamant.html

EDUCAȚIA PRIN JOC CA INSTRUMENT PENTRU DEZVOLTAREA VORBIRII

Stoica Maricica

Primii pași spre un drum necunoscut...Ce este școala?... De ce este bine să ne jucăm?
Cum se jucau copiii în trecut?

„Orice discuție despre rolul și rostul școlii sfârșește prin a susține că, dincolo de aspectele instruirii, ale dobândirii de competențe tehnice într-un domeniu sau altul, se ridică mult mai dificil și mai important imperativul dobândirii deprinderilor, comportamentelor și al însușirii valorilor comunității. Într-un dialog platonice, Protagoras povestește folosind ca parabolă un mit, modul în care au apărut cetățile, afirmând că acestea sunt rezultatul unei deficiențe fundamentale a indivizilor: aceștia, ontologic vorbind, nu-și sunt suficienți, fiecare având nevoie unul de celălalt care să-i completeze lipsurile. Dacă sub aspectul deprinderilor tehnice lucrurile erau simple, fiecare punând propriile abilități în folosul tuturor (fierarul, dulgherul, constructorul, negustorul, medicul, etc. lucrând pentru oricine avea nevoie de ei), nu la fel au stat lucrurile în ceea ce privește întemeierea cetăților; de fiecare dată încercările se dovedeau inutile – a fost nevoie de intervenția lui Zeus, care le-a trimis oamenilor două virtuți morale – dreptatea (dike) și rușinea (aidos) – pentru ca ceștia să poată întemeia cetăți și să viețuiască în comun.

Putem să observăm că în societatea modernă locul lui Zeus din parabolă a fost luat de școală și de profesori, dar problema virtuților morale, a acelor virtuți care să țină comunitatea la un loc, este la fel de actuală și de arzătoare. Dacă a fost o vreme sedusă de eficiența *managerialismului* de tip economic, abandonându-și propriile standarde și valori, este momentul ca școala să revină la virtuțile pe care Zeus le-a trimis oamenilor, pentru că rolul ei este acela de păstrătoare a acestor virtuți.” (Emil Stan - *Educația XXI*)

Cea mai frumoasă etapă a vieții este copilăria. Când zicem cuvântul „joc” ne gândim la copilărie, inocență, veselie, zâmbet, lipsa grijei zilei de mâine. Putem spune că jocul este pe de o parte o oglindă a personalității copilului în formare, iar pe de altă parte un element, mijloc de influențare și dezvoltare a personalității acestuia.

Jocul didactic este unul dintre cele mai eficiente mijloace pentru dezvoltarea vorbirii și a gândirii logice a preșcolarilor și a școlarilor mici. La desfășurarea jocului participă toți copiii, depunând eforturi de gândire și exprimare, dar fără a conștientiza aceasta. Mijloc de bază în dezvoltarea vorbirii, jocul didactic realizează una dintre cele mai importante cerințe ale educației preșcolare și școlare și anume aceea de a-i învăța pe copii o varietate de noțiuni jucându-se în mod organizat.

Jocul didactic este creat și condus de către cadrul didactic. Prin intermediul jocului copiii învață să recunoască mărimi, forme, învață cuvinte, semnificația unor noțiuni, ceea ce lărgeste sfera folosirii acestor cuvinte și dezvoltarea operațiilor gândirii precum analiza, sinteza, generalizarea, abstractizarea. Tot prin joc se fixează, precizează, activează vocabularul copiilor; se corectează pronunția și însușirea unor construcții gramaticale. Ca jocul să fie eficient în dezvoltarea vorbirii trebuie ca profesorul să selecteze foarte corect jocul în raport cu situațiile concrete existente în clasa de elevi. Să nu uităm de clasele incluzive unde avem și copii hiperactivi și cu deficit de atenție, iar cadrul didactic, prin implicarea elevilor într-un joc interesant și interactiv, poate trece peste blocajele care stau în calea învățării.

Din punctul de vedere al dezvoltării vorbirii, jocul didactic oferă posibilitatea perceperii cuvintelor ca unități lexicale. Prin joc copiii aprofundează cunoștințele dobândite în alte activități, își dezvoltă creativitatea, își consolidează cunoștințele legate de sunet, silabă, cuvânt și propoziție.

Prin joc se dezvoltă și limbajul. Sunt jocuri care ușurează dezvoltarea limbajului, fixează, precizează și activează vocabularul copiilor, ajutând și la îmbunătățirea pronunțării unor consoane mai greu de rostit cum ar fi: c, m, r, t, ț, g.

În general, știm că jocul are un efect distractiv, favorizând efortul intelectual și menținerea atenției. De asemenea, cu ajutorul jocului sunt exersați și analizatorii olfactivi, auditivi, vizuali, gustativi și tactili.

Jocul didactic unește colectivul de elevi, pe care îi educă să fie disciplinați, să respecte reguli, îi învață să aprecieze frumosul. Putem spune că jocul este activitatea cea mai eficientă în dezvoltarea copilului, în înțelegerea lumii înconjurătoare, în stimularea dorinței de exprimare a gândurilor și propriilor păreri.

Prin studiul lui Huizinga, intitulat „Homo ludens”, jocul și omul au fost puși în relație antropologică și culturală, pe la jumătatea secolului al 20-lea. Mai mulți teoreticieni s-au exprimat cu privire la intersecția dintre joc și educație. Amintim pe Friedrich Fröebel, Lev Vîgotski, Piaget și alții. W.F.Fröebel (1782-1852) este unul dintre primii susținători ai jocului în educația copilului. În concepția sa, scopul educației poate fi atins cel mai bine prin joc, deoarece jocul este cel care îl face pe copil să înțeleagă realitatea.

J. Chateau (1967) spune că gândirea umană începe prin joc: „făcându-se că ridică un obiect sau că citește, puiul de om se desprinde pentru prima dată de ambianță, pentru a-și imagina situații, activități, lucruri absente. Omul începe cu jocul... În joc contemplăm, proiectăm, construim”. (Chateau, 1980, p 190).

Concluzia unică în urma scurtei mele investigații despre importanța educației prin joc nu poate fi alta decât că jocul este „forma de activitate specifică pentru copil și hotărâtoare pentru dezvoltarea lui psihică” (Paul Popescu-Neveanu)

Bibliografie

1. Cosmovici, A., Iacob, L., (1999) *Psihologia școlară*, Editura Polirom, Iași;
2. Damșa, Ioan, Toma-Damșa, Maria, Ivănuș, Zoe (1996) *Dezvoltarea vorbirii în grădinița de copii și în clasele I și a II-a*, Editura Didactică și Pedagogică;
3. Stan, Emil (2006) *Educația XXI*, Editura Aramis;

FIȘĂ DE LUCRU
ADUNAREA ȘI SCĂDEREA NUMERELOR NATURALE CU TRECERE ȘI FĂRĂ
TRECERE PESTE ORDIN ÎN CONCENTRUL 0 – 1 000 000

Prof. înv. primar Tokes Emilia – Emanuela
Liceul Teoretic „Samuil Micu” Sărmașu, jud. Mureș

I. Adunarea și scăderea numerelor naturale 0 – 1 000 000 fără trecere peste ordin.

- Proprietățile adunării

$$T_1 + T_2 = S$$

T_1 – termenul 1

T_2 – termenul 2

S – suma

$$D - S = R$$

D – descăzut

S – scăzător

R – rest (diferență)

- Suma mai multor numere rămâne neschimbată dacă:

- a) Se schimbă ordinea termenilor

$$a + b = b + c$$

Vom spune că adunarea este *COMUTATIVĂ*.

- b) Se grupează termenii în moduri diferite:

$$a + b + c = (a + b) + c = a + (b + c) = (a + c) + b$$

Vom spune că adunarea este *ASOCIATIVĂ*.

- c) Se adaugă termeni egali cu zero

$$a + 0 = 0 + a = a$$

Vom spune că 0 este *ELEMENT NEUTRU* față de adunare.

1. Calculează folosind procedeul preferat.

a. $64\ 131 + 25\ 242 =$

$$67\ 400 + 21\ 500 =$$

$$3\ 790 + 26\ 009 =$$

$$18\ 900 + 20\ 199 =$$

b. $543\ 707 - 233\ 404 =$

$$99\ 869 - 88\ 949 =$$

$$13\ 800 - 12\ 200 =$$

$$967\ 569 - 856\ 458 =$$

2. La suma numerelor 75 200 și 24 400 adaugă diferența numerelor 967 400 și 843 200.

3. Într-un oraș locuiesc 999 456 de persoane. Știind că femeii sunt 100 115, bărbații sunt 110 000, iar restul sunt copii, aflați câți copii locuiesc în oraș.

4. Află cu cât este mai mare numărul 17 589 decât numărul 12 589.

II. Adunarea cu trecere peste ordin a numerelor naturale mai mici decât 1 000 000

- Pentru a face astfel de adunări putem proceda în două moduri:

A. *Prin descompunere*

$$\begin{aligned}13\ 675 + 26\ 119 &= 10\ 000 + 3\ 000 + 600 + 70 + 5 + 20\ 000 + 6\ 000 + 100 + \\ &\quad + 10 + 9 = \\ &= 30\ 000 + 9\ 000 + 700 + 80 + 14 = \\ &= 39\ 789\end{aligned}$$

B. *Prin calcul în scris*

$$\begin{array}{r}13\ 675 + \\ \underline{26\ 119} \\ 39\ 794\end{array}$$

Dacă vom calcula prin cele două moduri, vom putea ajunge la același rezultat.

1. Calculează suma numerelor folosind descompunerea lor.

a. $35\ 421 + 61\ 234 =$
 $88\ 121 + 11\ 676 =$
 $13\ 400 + 12\ 500 =$
 $55\ 464 + 44\ 121 =$

b. $139\ 450 + 260\ 540 =$
 $456\ 100 + 443\ 400 =$
 $369\ 190 + 620\ 809 =$
 $880\ 400 + 119\ 099 =$

2. Efectuați, grupând convenabil termenii:

$$\begin{aligned}55\ 000 + 2\ 300 + 4\ 500 + 700 &= \\ 32\ 485 + 260 + 515 + 740 &= \\ 3\ 587 + 725 + 275 + 413 &= \\ 23\ 696 + 2\ 305 + 5 + 4 &= \end{aligned}$$

3. La suma numerelor 55 000 și 11 000 adaugă cel mai mic număr natural scris de cinci cifre diferite.

III. Scăderea cu trecere peste ordin a numerelor naturale mai mici decât 1 000 000

- Verificarea rezultatelor operațiilor de scădere le putem face efectuând proba prin adunare și prin scădere, astfel:

Proba prin adunare: $1\ 869 + 29 = 1\ 898$
 $29 + 1\ 869 = 1\ 898$

Proba prin scădere: $1\ 898 - 29 = 1\ 869$
 $1\ 898 - 1\ 869 = 29$

1. Efectuează scăderile, apoi verifică efectuând proba:

- a. $24\,300 - 21\,267 =$
 $65\,200 - 43\,290 =$
 $15\,151 - 12\,191 =$
 $33\,467 - 21\,498 =$
- b. $234\,500 - 104\,937 =$
 $125\,876 - 24\,876 =$
 $333\,490 - 129\,490 =$
 $600\,000 - 599\,800 =$

2. Din diferența numerelor 57 390 și 44 218 scade cel mai mic număr de șase cifre diferite.

3. Completează tabelul cu rezultatele corespunzătoare:

a	234 599	67 905	427 276	116 400
a + 33 416				
a - 18 500				

IV. Aflarea numărului necunoscut

$$T_1 + T_2 = S$$

$$T_1 = S - T_2$$

$$T_2 = S - T_1$$

$$D - S = R$$

$$D = S + R$$

$$S = D - R$$

1. Află numărul necunoscut din următoarele exerciții:

$$A + 33\,718 = 97\,600$$

$$14\,500 + b = 95\,800$$

$$11\,000 - c = 10\,750$$

$$D - 396\,800 = 118\,800$$

2. Află numărul necunoscut folosind metoda mersului invers:

$$a + 22\,832 + 500 = 45\,500$$

$$33\,400 + b + 9\,000 = 52\,432$$

$$c - 33\,243 + 22\,000 = 28\,805$$

$$9\,500 - d + 12\,000 - 8\,000 = 5\,000$$

3. Completează tabelul.

a		33 405	427 076	
b	244 599			26
a + b	244 619		427 176	
a - b		33 335		24

4. Compune o problemă după următorul exercițiu:
 $(23\ 617 + 35\ 000) - 11\ 469 =$

5. Ce număr trebuie scăzut din 49 560 pentru a obține 30 400.

6. Elevii clasei a III – a A au confecționat 99 500 semne de carte, elevii clasei a IV – a A au confecționat cu 5 500 mai puține semne de carte. Află câte semne de carte au confecționat în total.

ABORDAREA DE TIP INTERDISCIPLINAR ÎN CICLUL PRIMAR – NECESITATE ȘI PROVOCARE

Prof.inv.primar: Voina Maria

1. DEFINIREA TERMENULUI DE INTERDISCIPLINARITATE

Interdisciplinaritatea este o formă a cooperării între discipline diferite cu privire la o problemă a cărei complexitate nu poate fi surprinsă decât printr-o convergență și o combinare prudentă a mai multor puncte de vedere.[1]

În opinia lui G. Văideanu, interdisciplinaritatea „implică un anumit grad de integrare între diferitele domenii ale cunoașterii și diferite abordări, ca și utilizarea unui limbaj comun permițând schimburi de ordin conceptual și metodologic”. [2]

Interdisciplinaritatea presupune o intersecție a metodologiei diferitelor arii curriculare. În abordarea interdisciplinară se topesc granițele stricte dintre discipline. [2]

Munca interdisciplinară solicită instruire integrată și caută căile de a rezolva problemele prin amestecul mai multor discipline și se finalizează mai ales sub formă de proiecte. În acest tip de activități se pune accent nu atât pe conținut, cât pe dezvoltarea unor competențe. [1]

Legătura dintre discipline se poate realiza la nivelul conținuturilor, obiectivelor, dar se creează și un mediu propice pentru ca fiecare elev să se exprime liber, să-și dea frâu liber sentimentelor, să lucreze în echipă, individual. [2]

Conform lui L. Ciolan, activitățile interdisciplinare duc la dezvoltarea unor capacități, cum ar fi [3]:

- **Lucrul în echipă** – se constituie echipe formate din elevi și cadre didactice
- **Gândirea critică** – presupune propunerea și analizarea direcțiilor de abordare, cât și stabilirea criteriilor de evaluare a activității
- **Rezolvarea de probleme** – se realizează prin distribuirea sarcinilor de lucru
- **Luarea de decizii** – se petrece în fiecare din etapele anterioare, atunci când se aleg temele abordate, echipele de lucru, distribuirea sarcinilor, modul de realizare și finalitatea activității (broșură, site, prezentare multimedia). [3]

Așadar, perspectiva interdisciplinară creează la elevi abilitatea de a aplica și transfera cunoștințe spre a rezolva probleme în mod creativ. Prin realizarea de conexiuni la mai multe niveluri, elevii trec de la acumularea de informații la participarea efectivă, la realizarea unor produse. [3]

2. SCOPUL ABORDĂRII INTERDISCIPLINARE

Interdisciplinaritatea implică stabilirea și folosirea unor conexiuni între limbaje explicative sau operații, cu scopul diminuării diferențelor care apar între clasicele discipline de învățământ. [2]

În învățământul preuniversitar, conform lui G.Văideanu, se pot identifica trei direcții ale interdisciplinarității:

- a) La nivel de autori de planuri, programe, manuale școlare, teste sau fișe de evaluare;
- b) Puncte de intrare accesibile profesorilor în cadrul proceselor de predare-evaluare (în acest caz programele rămân neschimbate);
- c) Prin intermediul activităților nonformale sau extrașcolare. [2]

În interdisciplinaritatea la nivelul activităților de predare-învățare sunt căutate teme comune pentru diferite obiecte de studiu, care pot duce la realizarea obiectivelor de învățare de ordin înalt, așa numite *higher order learning objectives*, cum ar fi luarea de decizii, rezolvarea de probleme, însușirea metodelor și tehnicilor de învățare eficientă etc. Aceste competențe cu

caracter generic pot fi transferate cu ușurință dintr-un context disciplinar în altul, dar, mai ales, pot fi transferate efectiv în contexte de viață cotidiană în afara clasei. [4]

3. TIPURI DE INTERDISCIPLINARITATE

Din punctul de vedere al modului în care se produce învățarea în context interdisciplinar, putem diferenția între [5]:

- interdisciplinaritate centripetă : cu accent pe utilizarea în interacțiune a diferitelor discipline pentru exploatarea unei teme sau pentru formarea unei competențe integrate;
- interdisciplinaritate centrifugă: mută accentul de pe disciplină pe cel care învață, punând pe primul plan tipurile de achiziții integrate/interdisciplinare pe care acesta le va dobândi prin învățare. [5]

4. PERSPECTIVE

Considerând că interdisciplinaritatea are ca principal fundament tocmai transferul metodelor între discipline, B. Nicolescu identifică trei grade de interdisciplinaritate [6]:

- un grad aplicativ (de exemplu, metodele fizicii nucleare sunt transferate în medicină și apare un nou tratament al cancerului);
- un grad epistemologic (de exemplu, transferul metodelor din logica formală în legislația juridică generală);
- un grad generator de noi discipline (de exemplu, transferul metodelor matematice în fizică a condus la apariția fizicii matematice). [6]

5. INTERDISCIPLINARITATEA ȘI PREDAREA INTEGRATĂ

Literatura pedagogică actuală descrie integrarea curriculară drept o modalitate inovatoare de proiectare a curriculum-ului, care presupune sintetizarea și organizarea didactică a conținuturilor din domenii diferite ale cunoașterii, astfel încât să se asigure achiziția de către copii a unei imagini coerente, unitare despre lumea reală. [3]

Termenul curriculum integrat, așa cum este definit de diverși autori sugerează în primul rând corelarea conținuturilor, însă acest demers necesită o abordare curriculară în care punctul de pornire este cel mai adesea finalitatea/finalitățile urmărite, în funcție de care sunt alese toate celelalte componente ale procesului instructiv - formativ. [3]

În practica educațională recomandarea proiectării integrate a curriculum-ului este considerată o provocare pe care învățământul primar și-a asumat-o atât la nivelul proiectării documentelor curriculare cât și la nivelul micropedagogic, al practicii zilnice. [4]

Documentele curriculare care organizează activitatea educațională în învățământul primar asigură un cadru normativ care susține din plin abordarea integrată a curriculum-ului. [4]

Principalele particularități ale învățării integrate sunt: interacțiunea obiectelor de studiu, centrarea pe activități integrate de tipul proiectelor, relații între concepte din domenii diferite, corelarea rezultatelor învățării cu situațiile din viața cotidiană, rezolvarea de „probleme” - cea mai importantă forță motrice a integrării, relevanță practică. [3]

Formele de realizare pot fi multiple, după cum urmează: expuneri pe bază de filme; proiectia unor diapozitive; prezentări PowerPoint; întâlniri cu specialiști; vizite și excursii; pregătirea unor expoziții; realizarea unor pliante. [3]

6. INTERDISCIPLINARITATEA ȘI PREDAREA ÎN ECHIPĂ

Interdisciplinaritatea și predarea în echipă are la baza mai multe idei pedagogice care exprimă totodată „caracteristicile generale” ale acestui mod de instruire [3], [4]:

- ideea înlocuirii educatorului unic pentru o disciplină școlară cu o echipă de educatori,

- cooperarea tuturor cadrelor didactice din echipă la proiectarea în detaliu a programelor educative ce urmează a fi propuse elevilor;
- includerea în echipă, pe lângă educatori, a altor categorii de persoane care lucrează în învățământ cu scopul de a-i degreva pe cadrele didactice de sarcinile cu caracter rutinier și a le permite să se concentreze asupra problemelor educative care solicită creație pedagogică;
- practicarea unui învățământ cu „clase deschise”; renunțarea la ideea sălilor de clasă standardizate, în favoarea utilizării flexibile a spațiilor școlare;
- organizarea diversă a elevilor, atât în grupuri mari (pentru vizionarea unor filme, diapozitive, prezentări PowerPoint), cât și în grupuri mici (discuții, dezbateri) sau implicarea lor în activități individuale;
- crearea pentru elevi a posibilităților de a participa în comun la anumite activități care le sunt accesibile;
- derularea unui proces de învățământ caracterizat prin abordarea interdisciplinară a conținuturilor[3], [4].

7. INTERDISCIPLINARITATEA ȘI TEORIA INTELIGENȚEI MULTIPLE

Învățătorul poate proiecta interdisciplinar activitatea din perspectiva inteligențelor multiple în diferite moduri[7]:

- grupează elevii după tipul de inteligență predominant și dă fiecărui grup să rezolve o sarcină de lucru funcție de acest tip de inteligență;
- grupează aleator elevii și dă tuturor grupurilor aceeași sarcină de lucru, care permite implicarea elevilor în rezolvare funcție de inteligențele pe care le posedă;
- lucrează frontal cu clasa, dar propune elevilor o suită de sarcini de lucru în rezolvarea cărora sunt solicitate, pe rând, anumite tipuri de inteligențe sau anumite ansambluri de inteligențe;
- dă o sarcină complexă de lucru fiecărui elev în rezolvarea căreia sunt solicitate toate tipurile de inteligență. [7]

8. CONCLUZII

Abordarea interdisciplinară pornește de la ideea că nici o disciplină de învățământ nu constituie un domeniu închis, ci se pot stabili legături între discipline. Succesul în activitatea tinerilor este posibil, numai dacă aceștia pot să coreleze interdisciplinar informațiile obținute din lecții.

Pentru realizarea unei bune interdisciplinarități se impun câteva exigențe: cadrul didactic să aibă o temeinică cultură generală; educatorul să cunoască bine metodologia obiectului său de specialitate, dar și a celorlalte obiecte din aria curriculară; elevii să fie conștientizați de existența interdisciplinarității obiectelor de învățământ; realizarea unor programe care să includă teme cu caracter interdisciplinar.

Bibliografie

1. Cucos, Constantin – “Pedagogie” Editura Polirom, Iași, 1998;
2. Văideanu, George – “Educația la frontiera dintre milenii”, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1988.
3. Ciolan, Lucian – “Învățarea integrată. Fundamente pentru un curriculum transdisciplinar” , Editura Polirom, Iași, 2008;
4. Ciolan, Lucian – “Dincolo de discipline”- ghid pentru învățarea integrată/ cross-Curriculară;
5. Legendre, Renald – “Dictionnaire actuel de l' éducation” Guérin Montréal, Québec, 1993 ;
6. Nicolescu, Basarab – “Transdisciplinaritatea. Manifest” Editura Polirom, Iași, 1999;
7. Marcu, Vasile – “O introducere în deontologia profesiei didactice”, Oradea, 2002;

GREIERAȘUL TALENTAT

Zaha Marcela

A fost odată ca niciodată, că de n-ar fi fost nu s-ar fi povestit. A fost odată un greieraș foarte talentat la muzică, cum sunt mai toți greierașii, doar că, spre deosebire de ceilalți, știa să cânte la mai multe instrumente muzicale.

Cât era ziua de lungă, greierașul nostru mergea în locul lui preferat, pe strada principală, se așeza pe scăunelul său și cânta la chitară, dar și cu vocea:

- E soare, e vară, e cald! / Chitara sună cu drag! / Chitara răsună întruna. / E soare, e vară, e cald!

În timp ce cânta, un firicel de furnici, cu spatele încovoiat sub greutatea bobului de grâu, trecea prin fața lui, fără a spune nimic, doar ascultându-l. Ultima furnică, care era și cea mai bătrână, se opri câteva secunde, privindu-l și spunându-i sec:

- Cânti tu cânti, dar cântarea ta nu este bună! și își văzu mai departe de drum.

Greierașul s-a întristat, totuși, a avut puterea să se gândească ce instrument să folosească a doua zi. ”*Știu, voi folosi vioara! Sigur va fi o încântare pentru furnici!*”. Dis-de-dimineată se instalează în locul binecunoscut și cântă cât fu ziua de lungă:

- E soare, e vară, e cald/ Vioara sună cu drag/ Vioara răsună întruna, / E vară, e soare, e cald!

Firicelul de furnici trecu iar prin fața greierașului talentat, fără a scoate un sunet, parcă nevrând să deranjeze cumva aria minunată interpretată de acesta. Doar ultima furnică, cea mai bătrână, se opri pentru câteva secunde, spunându-i sec:

- Cânti tu cânti, dar cântarea ta nu este bună! și își văzu mai departe de drum.

Greierașul talentat se întristă atât de tare, încât îi trecu prin minte gândul să renunțe la cântat! Dar, se încurajă când își aminti de fluierul fermecat al bunicului. Cum ajunsese la casa lui, căută fluierul și, a doua zi, dis-de-dimineată, le așteptă pe furnici, cântând de zor:

- E soare, e vară, e cald / Fluierul sună cu drag / Fluierul răsună întruna, / E e soare, e vară, e cald!

Șirul furnicilor trecu din nou prin fața lui, în liniște, auzindu-se doar vocea bătrânei furnici, care repeta ca un clopot stricat:

- Cânti tu cânti, dar cântarea ta nu este bună!

Greierașul nu se opri însă din fluierat deoarece își spuse că e minunat ceea ce face. Apoi își promise ca a doua zi să o întrebe pe bătrâna furnică din ce motiv repeta mereu acele cuvinte descurajatoare. Zis și făcut. A doua zi de dimineată, greierașul talentat ieși în locul în care aveau să treacă furnicile, cântând de această dată la violoncel. Încântat de alegerea făcută, își spuse în gând: „*Știu, cu siguranță, acest instrument le va impresiona pe furnicuțe! Cu siguranță îmi vor mulțumi cu aplauze!*” și cântă parcă mai frumos decât oricând. Dar, când firicelul de furnici trecu prin fața lui, nu se auzi decât vocea iritantă a bătrânei furnici:

- Cânti tu cânti, dar cântarea ta nu este bună!
- Stai! îi spuse greierașul talentat. De ce spui mereu așa?
- Tu crezi că la iarnă muzica îți va ține de foame? îi răspunse fără măcar să își ridice privirea înspre el.

Greierașul nu mai spuse nimic. Ajuns acasă se culcă obosit și trist, visând toată noaptea cum bătrâna furnică repeta la infinit: *"Cânți tu cânti, dar cântarea ta nu este bună! Crezi că muzica îți va ține de foame?"* Se trezi speriat, dar nu se dădu bătut: *"Muzica e viața mea! Acesta este talentul meu! Voi cânta în fiecare zi, indiferent ce va spune bătrâna furnică!"* Și așa a și făcut. Până într-o zi când, pe neașteptate, simți cum piciorușele, mânuțele și aripioarele i-au amortit, au înțepenit, iar buline albe și reci - ninsoarea care tocmai cădea -, i s-au lipit de spate. Dintr-odată se prăbuși la pământ, sub chitara lui dragă...

În tot acest timp, în mușuroiul de furnici era cald și bine! Bătrâna furnică le citea în fiecare zi celor mai tinere câte o poveste. Dar, într-o zi, în loc să le citească, furnica a pus o întrebare:

- Astăzi, fiecare dintre voi să povestească ce i-a plăcut cel mai și cel mai mult din tot ceea ce s-a întâmplat în timpul verii!

Furnicile au început, pe rând, să spună:

- Mie mi-a plăcut când am găsit bobul cel galben și fin ca mătasea, rupse tăcerea cea mai îndrăzneată dintre ele.
- Mie mi-a plăcut că împreună am putut aduna atât de multă hrană și am putut repara și mușuroiu! se auzi o altă furnică.
- Mie mi-au plăcut cântecele minunate interpretate de greierașul talentat! spuse cea mai binevoitoare.
- Și mie mi-a plăcut!
- Și mie! se auzi o altă voce.
- Și mie! spuneau furnicile rând pe rând.
- Parcă munca noastră era mai ușoară când îi auzeam cântecul! întări cea binevoitoare. Dar tu, bătrână furnică, îi spunei mereu că nu este bună cântarea lui. De ce?
- Ei, de ce? El se distra și noi munceam!
- Dar el a cântat pentru noi, să ne fie munca mai ușoară! răspunseră în cor furnicile.
- Oare ce face acum? se întrebă cea mai binevoitoare. Nu a adunat nimic pentru iarnă, iar căsuța îi este aproape distrusă.
- Trebuie să îl căutăm și să îl ajutăm! Te rugăm, lasă-ne să mergem după el! Zis și făcut. Trei furnici mai zdravene au plecat și l-au găsit sub zăpadă. Chitara lui l-a salvat. Încă respira. L-au adus în mușuroiul lor. Când s-a trezit, le-a povestit furnicilor ce coșmar a avut: „Era iarnă...!”

Furnica cea bătrână a realizat atunci câtă energie le-a dăruit greierașul talentat furnicuțelor harnice și și-a cerut scuze:

- Iartă-mă, acum înțeleg cât efort ai depus pentru a ne încânta vara cu cântecele tale! Ne-au ajutat foarte mult făcându-ne munca mai ușoară! Drept mulțumire, rămâi la noi în mușuroi până trece iarna.
- Mulțumesc! La vară vă voi învăța și pe voi să cântați la toate instrumentele. Dar, înainte de aceasta, vă voi ajuta să adunați boabele de grâu, spuse recunoscător greierașul.
- Mulțumim! Munca laolaltă este mereu mai spornică și mai ușoară! răspunseră entuziasmate furnicuțele.

Și de atunci, furnicuțele și greierașul au rămas împreună.
Și astăzi mai auzim, în zilele de vară, cântecul lui frumos și vedem furnicuțele muncind
ziua întreagă!

Ei, fiecare cu talentul său!

Împreună, iubindu-ne, sprijinindu-ne unul pe altul, devenim mai buni și mai fericiți.

FORMAREA COMPETENȚEI DE A ÎNVĂȚA SĂ ÎNVEȚI PRIN STRATEGII DIDACTICE INTERACTIVE LA BIOLOGIE ȘI CHIMIE ÎN TREAPTA GIMNAZIALĂ

Ludmila Zavorotnaia,
profesor de biologie-chimie, Liceul «Prometeu - Prim», Chișinău, Republica Moldova

The key competence to know how to learn is extremely important in implementing the current curriculum within the context of the present teaching tendencies. The necessity of acquiring this competence lies in the fact that we live in such a society in which the amount of information increases exponentially every day and the graduates of the modern school should be equipped with “navigating” tools in this immense ocean of knowledge. The modern education promotes the student centered teaching – as the subject of the teaching process and this strategy is surely one of the most appropriate for developing the competence of knowing how to learn.

Studiind curriculumul, ghidurile de implementare ale acestuia m-am convins de valoarea metodelor interactive în formarea competenței de a învăța să înveți, în mod special. Noile tendințe în pedagogia modernă presupun, inevitabil, abordarea instruirii elevului în mod interactiv, diferențiat - pe baza stilurilor de învățare, a inteligențelor multiple etc.

Dezvoltarea competenței de a învăța să înveți se sprijină pe utilizarea unor algoritmi pe care elevul îi însușește în procesul de învățare, sau pe care și-i elaborează singur, în procesul de rezolvare a situațiilor din viața de zi cu zi. „A învăța să înveți este abilitatea de a persevera în învățare, de a-și organiza propria învățare, inclusiv prin managementul eficient al timpului și al informațiilor, atât individual, cât și în grup.” Pentru a deveni autonom, elevul trebuie să își dezvolte competențele necesare autoinstruirii, a creativității și autoorganizării, elaborării proiectelor și portofoliilor precum și capacitățile de evaluare și autoevaluare. [1, p.3]

Odată cu implementarea Curriculumului, ghidul metodologic „O competență-cheie: a învăța să înveți” a devenit o sursă didactică importantă care m-a determinat să-l fac pe elev „să pornească de la cunoștințe și experiențe de viață anterioare, astfel încât să poată utiliza și aplica atitudinile, cunoștințele și abilitățile într-o varietate de contexte: acasă, la muncă, în educație și formare. Motivația și încrederea sunt cruciale pentru această competență, care contribuie la managementul autodevenirii personale și profesionale.” [1, p.5-6]

Se pune tot mai mult accentul pe însușirea tehnicilor electronice de informare și de studiu, urmărind să cultive la elevi un stil de muncă intelectuală independentă. Apare sugestivă în acest sens remarca lui Alvin Toffler: «Analfabetul de mâine nu va fi cel care nu știe să citească, ci va fi cel care nu a învățat cum să învețe».

Problema formării competenței de a învăța să înveți, probabil, ar trebui să îl preocupe pe fiecare cadru didactic care dorește să asigure condiții optime de învățare pentru discipolii săi. Strategiile de învățare interactivă stimulează participarea subiecților la acțiune, socializându-i și dezvoltându-le procesele cognitive complexe, trăirile individuale și capacitățile de înțelegere și (auto)evaluare a valorilor și situațiilor prin folosirea metodelor active. Metodele active sunt „toate metodele care implică în mod real pe cel ce învață, ținând să-l facă pe acesta să-și construiască singur propria cunoaștere, plecând de la studii de caz, jocuri de rol, situații propuse de el sau de profesor, în care partea de implicare a celui ce învață este puternică”. [1, pag.26]

Metodologia interactivă țintește, pe lângă realizarea obiectivelor de ordin cognitiv (stimularea proceselor cognitive superioare, dezvoltarea capacității de a lega cunoștințele între ele și de a crea rețele conceptuale, dezvoltarea intelegențelor multiple, etc.) și atingerea

obiectivelor de ordin socio-afectiv (dezvoltarea capacităților de comunicare, de dialogare interpersonală și intrapersonală, stimularea încrederii în sine, stimularea capacităților de reflectare asupra propriilor demersuri de învățare – metacogniția și asupra relațiilor interumane, etc.). [2, pag.1-2].

Drept *scop al cercetării* a servit determinarea condițiilor și modalităților de dezvoltare a competenței de a învăța să înveți la elevii claselor a VIII-a, prin diversificarea strategiilor didactice interactive, ținând cont de sporirea interesului elevilor pentru disciplinele de biologie și chimie.

Ca punct de pornire au fost *ipotezele cercetării*:

- metacogniția este un factor dominant în declanșarea procesului de formare a competenței de a învăța să înveți, prin conștientizarea cauzelor incompetenței;
- prin utilizarea activităților interactive se realizează o optimizare a demersului didactic reflectată prin creșterea randamentului școlar al elevilor la biologie și chimie.

În acest sens am considerat că realizarea demersului didactic în clasele a VIII-a este ofertantă, anume aici elevii avînd posibilitatea să își fixeze cunoștințele și deprinderile de bază la ambele discipline.

Pornind de la ipoteza că subiectele unităților de învățare vor constitui un mijloc eficient de dezvoltare la elevi a competenței menționate, *obiectivele* propuse în realizarea acestei teme au fost:

- realizarea unei cercetări psihopedagogice privind eficiența diversificării metodelor interactive de predare-învățare;
- promovarea ideii că utilizarea tehnicilor interactive în procesul de predare-învățare creează condiții optime pentru dezvoltarea competenței de a învăța să înveți;
- dezvoltarea atitudinii participative a elevilor în cadrul orelor și sporirea motivației învățării.

În calitate de grup de control a fost aleasă una din clase (VIII-a D), care se remarcă prin faptul că elevii săi, în mare lor majoritate, au un nivel destul bun de dezvoltare a competenței de învățare. Acest fapt se reflectă și în mediile la disciplinele școlare ale clasei în ansamblu. Pe când un alt grup de elevi (a VIII-a C) constituie o provocare pentru fiecare cadru didactic ce predă acestui colectiv. Componenta acestei clase, de o eterogenitate evidentă, impune utilizarea unor sarcini diferențiate, pe nivele, cât și metodelor interactive. Acesta a fost și motivul pentru care am ales această clasă ca grup experimental, în speranța că, aplicînd metodele interactive de predare-învățare și, în special, a algoritmilor de învățare voi reuși să dezvolt la elevi competența de a învăța să învețe și, implicit, va crește motivația pentru învățare și randamentul școlar al fiecăruia.

Trebuie să evidențiem faptul că „a învăța să înveți” se referă la două mari categorii: a dori să înveți (a fi motivat) și a ști cum să înveți (strategii de învățare). Elevilor li s-a subliniat faptul că „se poate învăța cum să înveți, deci dacă nu ești foarte bun la școală acum, poți să îți îmbunătățești performanțele depunînd efort și folosind strategii adecvate”. [1, p.7] Etapa de conștientizare și stimulare a fost susținută grafic de „scara succesului” care a fost plasată în cabinetul de chimie. Această imagine le sugerează elevilor că atîta vreme cît nu îți manifesti dorința de a realiza ceva, nu vei găsi calea să reușești. De fiecare dată cînd unul dintre ei spunea: „Nu pot să rezolv!”, răspunsul venea imediat din partea colegilor: „Trebuie să vrei, ca să reușești!”

Întregul demers didactic al experimentului a pornit de la ideea îmbinării tehnicilor și metodelor interactive de învățare cu temele de specialitate ce urmau a fi studiate. Astfel, în lecțiile ce au urmat încercînd să utilizez cît mai des metode și tehnici didactice interactive și metoda algoritmului.

Principalele aspecte asupra cărora am atras atenția au fost: lucrul cu manualul școlar, luarea notițelor, organizatorii cognitivi, jocuri didactice, experimentul etc. Studiarea manualului școlar constituie pentru mulți dintre elevi o dificultate, de aceea am încercat ca la temele de început de unitate să lucrăm pe text, analizând modalitatea de citire și analiză a paragrafului supus studiului. Spre exemplu, la tema „Legea conservării masei substanței” elevii au fost repartizați în grupuri de câte patru și timp de 10 minute a trebuit să realizeze un rezumat a paragrafelor respective din manualul lor. După realizarea rezumatelor elevii am analizat împreună elementele de text științific, verificând dacă au fost incluse toate elementele importante din temă. S-a atras atenția asupra faptului că textul științific cuprinde mai multe elemente: text literal, ecuații chimice, grafice, diagrame, relații matematice și tabele. Tehnica realizării unei scheme a fost exersată cu prilejul studierii claselor de compuși anorganici. Am propus elevilor realizarea unor scheme tip „păianjen” pentru a memoriza mai bine metodele de obținere și proprietățile chimice ale substanțelor studiate. Ca organizatori cognitivi la chimie au fost utilizate și tabele lacunare pentru memorarea denumirilor substanțelor, tabelul cu clasele de compuși anorganici – formule-denumiri-exemple; tipurile de reacții chimice. Jocuri didactice au fost utilizate la temele „Proprietățile chimice ale substanțelor chimice” – Fotbal chimic, Păianjen chimic. Pe când la biologie au fost utilizate tabele lacunare pentru memorarea denumirilor hormonilor, tabelul cu principale glande endocrine – glanda-hormon-funcția-maladia. Jocurile didactice au fost utilizate la diverse teme – Cărți biologice – „Diversitatea plantelor angiosperme”, Celula bolnavă – „Organitele celulare”, etc.

Rezultatele evaluărilor de diagnosticare și de validare sunt prezentate în fig.1 pentru disciplina chimie și în fig.2 – pentru biologie.

Fig. 1 Analiza evoluției mediilor la evaluarea inițială și finală la chimie

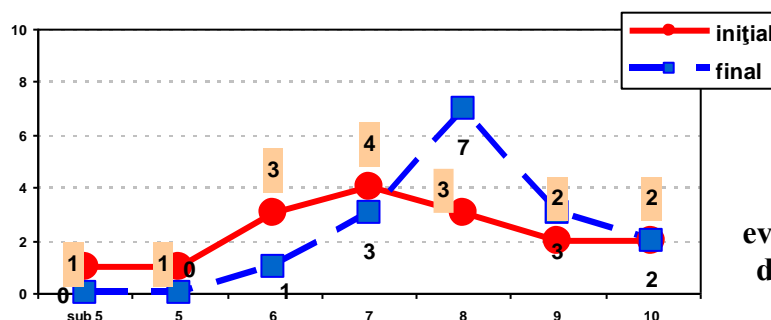
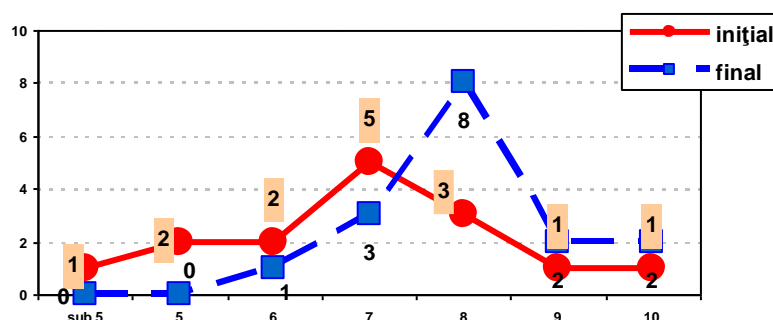

Fig. 2 Analiza la evaluarea de validare la

evoluției mediilor diagnosticare și biologice

Analizând rezultatele evaluărilor de diagnosticare și de validare pentru modulele incluse în cercetare, confirm ipoteza presupusă, formulând următoarele concluzii:

- asimilarea de noi metode și tehnici interactive de învățare, astfel conștientizând necesitatea *de a învăța să înveți*;
- creșterea procentului de elevi ce posedă subcompetențe respective cu cca 19% la chimie și cu cca 23% la biologie;
- randamentului școlar la evaluarea finală a crescut cu 1,13 la media clasei la biologie și cu 0,81 – la chimie, iar procentul calității a crescut cu cca 40% (numărul elevilor cu

note peste 8 crescînd cu șapte) la biologie și cu 31% (numărul elevilor cu note peste 8 crescînd cu cinci) – la chimie.

Nu te poți declara mai fericit decît în momentul în care vezi că efortul tău profesional nu a fost în zadar, cînd discipolii tăi cresc de la un an la altul, atît fizic cît și intelectual.

Bibliografie:

1. Bernat, S.E., *Tehnica învățării eficiente*, ed. Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2003
2. Godoroja, R., Botezatu, L., Ciobanu, A., *Curriculum de liceu. Experiențe pedagogice avansate la chimie și biologie*, ed. Cartier 2001
3. *Ghid al activităților pentru a învăța să înveți în școli*, Institutul de Științe ale Educației, ianuarie 2009
4. Șterbeț, D., Druță, O, Severin, M., *Instruirea diferențiată – un instrument în dezvoltarea competenței de autoapreciere* - Univers Pedagogic Pro, nr. 3/18